

Kadernota 2022 - 2025

Inhoudsopgave

1 Leeswijzer	4
2 Inleiding	5
3 IN VOGELVLUCHT	6
KADERNOTA 2022-2025	14
1 Specifieke ontwikkelingen	15
1.1 Startsituatie	15
1.2 Gemeentefonds	15
1.3 Bestaand beleid	18
1.4 Nieuw of gewijzigd beleid	18
1.5 Samenvatting in cijfers	18
2 Reserves en weerstandsvermogen	19
3 Ontwikkelingen in beleid	20
3.1 WONEN EN WERKEN.....	21
Programma 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat	21
Programma 3 - Economie	24
Programma 8 - Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing	26
3.2 SAMENLEVING.....	29
Programma 1 - Veiligheid	29
Programma 4 - Onderwijs.....	29
Programma 6 - Sociaal domein.....	30
Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie	35
Programma 7 - Volksgezondheid en milieu	41
3.3 BESTUUR EN DIENSTVERLENING	43
Programma 0 - Bestuur en ondersteuning.....	43
Overhead	49
4 Voorstel aan de raad	52
BIJLAGE I Financiële ontwikkeling	53

1 Leeswijzer

Vooraf

De Kadernota is eigenlijk het belangrijkste instrument in de planning- en controlcyclus. Daarmee kan de raad sturen op de inhoud van de begroting 2022 volgende jaren.

BELEIDSVOORSTELLEN

In de Kadernota staan allerlei voorstellen voor nieuw of gewijzigd beleid. De raad geeft richting en bepaalt welke projecten voorrang moeten krijgen. En daarmee legt de raad de basis voor de verdere uitwerking van de begroting 2022.

FINANCIIEEL

In de Kadernota proberen we ook inzicht te geven in de financiële ruimte voor 2022 en verdere jaren. Samen met de beleidsvoorstellen ontstaat een volledig beeld waarmee de raad op hoofdlijnen kan sturen. Maar alles natuurlijk met de kennis van het moment.

VERTALING IN DE BEGROTING

In de begroting 2022 worden alle voorstellen verwerkt die door de raad positief zijn beoordeeld. En natuurlijk worden ook ontstane ontwikkelingen ná de behandeling van de Kadernota meegenomen.

OPBOUW VAN DE KADERNOTA

De Kadernota is verdeeld in drie stukken:

- VOORAF
- KADERNOTA 2022-2025
- BIJLAGE

In VOORAF beginnen we met de Inleiding. Daarna starten we met de Kadernota In Vogelvlucht. Hierin vindt u een samenvatting van belangrijke ontwikkelingen en zaken die op ons afkomen.

Daarna komt de eigenlijke KADERNOTA 2022-2025. We beschrijven een aantal algemene ontwikkelingen. Daarna volgen specifieke ontwikkelingen en aansluitend een samenvatting daarvan in cijfers.

Omdat de Kadernota invloed heeft op het financieel perspectief schetsen we ook de invloed daarvan op onze reserves en het weerstandsvermogen. Direct daarna gaan we dieper in op alle ontwikkelingen in het beleid. En we besluiten met het voorstel aan de Raad.

In de BIJLAGE vindt u tenslotte een samenvatting in cijfers.

We wensen u veel leesplezier!

2 Inleiding

Voor u ligt de kadernota 2022-2025, de vierde en laatste van deze raad voor de gemeenteraadsverkiezingen van volgend jaar. En tevens de voorbereiding op het laatste jaar van uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord. De Kadernota 2022-2025 wordt beschouwd als richtinggevend voor de voorbereiding en opstelling van de Programmabegroting 2022-2025 zoals die in de raad van oktober zal worden behandeld en vastgesteld.

De afgelopen jaren worden gekenmerkt door ontwikkelingen die de onzekerheid over de toekomst hebben vergroot. Geopolitieke veranderingen en de klimaatcrisis zijn daar voorbeelden van. Door de coronacrisis van het afgelopen jaar is deze onzekerheid versterkt en hebben veranderingen plaatsgevonden in het woon-, werken reisgedrag van mensen waarvan nog niet duidelijk is of dit zich doorzet na de crisis. De huidige financiële situatie op zowel landelijk als lokaal niveau is ook omgeven met veel onzekerheid. Dit heeft te maken met onder andere de structurele effecten van de coronacrisis, maar ook met het ontbreken van een nieuw regeerakkoord en daaruit voortvloeiende rijksmiddelen voor de uitvoering van taken bij gemeenten. Hier zal verder in detail op worden ingegaan in hoofdstuk 1.2 van deze Kadernota.

Door fors ingrijpen in de begroting 2021-2024 (met een structureel ombuigingspakket van circa € 3 miljoen) is daar waar mogelijk beleid versoerd en is de financiële situatie van de gemeente Achtkarspelen zodanig omgebogen dat er een verantwoord meerjarenperspectief ontstaat. Ook een kritische beoordeling en afweging van nieuw beleid bij het samenstellen van deze Kadernota maakt het mogelijk om deze lijn ook voor de begroting 2022-2025 zo goed als mogelijk door te zetten. De druk op de begroting blijft voornamelijk desondanks onverminderd groot.

Extra bezuinigingen stellen we in deze kadernota niet voor. Dat zou teveel druk op de mienskip en de organisatie leggen. Dat vinden we onverantwoord en daarom accepteren we de komende twee jaar een negatief begrotingssaldo.

Uitgangspunt voor de Kadernota 2022-2025 is dan ook om uit te gaan van de bestaande focus en prioritering in beleid. Alleen daar waar nodig wordt ingezet op nieuw beleid, waarbij deze zijn gebaseerd op actuele ontwikkelingen.

3 IN VOGELVLUCHT

OM TE BEGINNEN

Context bij deze Kadernota

Bij de begrotingsbehandeling vorig jaar heeft de raad ervoor gekozen om een omvangrijk pakket ombuigingen door te voeren. Het doel van de ombuigingen was om te komen tot een sluitend perspectief voor de latere jaren. De ombuigingen waren nodig, omdat de druk op de gemeentefinanciën dusdanig groot was geworden na met name de decentralisaties in het Sociaal Domein zonder dat hiervoor de benodigde rijksmiddelen werden overgeheveld.

Het opvoeren van de ombuigingen voelde niet goed. Het Rijk hevelt nog steeds taken over, waarvoor structureel te weinig geld beschikbaar komt en biedt daarvoor vaak incidentele oplossingen, die te weinig zekerheid geven voor de lange termijn.

We zijn blij dat er inmiddels wat beweging vanuit het Rijk komt. Onder meer naar aanleiding van de arbitragezaak rondom jeugdzorg, maar ook op het gebied van de herijking van het gemeentefonds. De eerste plannen, die voor onze gemeente onverwacht nadelig uitpakten, zijn op basis van een kritische tussenevaluatie van de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) voorlopig weer terug naar de tekentafel. Dit geeft geen garanties, maar wel hoop op een rechtvaardiger verdeling. Ook vanuit de VNG wordt een sterke lobby gevoerd om de totale omvang van het gemeentefonds groter te maken.

Uitgangspunten bij deze Kadernota

Rekening houdend met de hiervoor geschetste context, ontkomen we ook voor het komende begrotingsjaar niet aan een sobere beleidsarme Kadernota. Wij spelen waar mogelijk in op ontwikkelingen waarbij geprobeerd is te voorkomen dat onontkoombare of onomkeerbare dingen worden wegbezuinigd. Uitgangspunten bij deze Kadernota zijn:

- Ontwikkeling begroting

Voor het meerjarenperspectief in de kadernota wordt het zogenaamde min, plus, plus, plus-scenario losgelaten voor een min, min, plus, plus-scenario. Dit betekent dat in het structureel saldo van de begroting wordt geanticipeerd op een negatief resultaat voor 2022 en 2023 en een positief resultaat voor 2024 en 2025.

- Indexering en prijscompensatie

Eerder dit jaar zijn op de LIS de uitgangspunten voor de Kadernota 2022-2025 en de begroting 2022-2025 geagendeerd. Op basis van ons vaste ijkpunt uit de septembercircularis (jaar t-1) voor de nieuwe begroting hanteren we een verwachte loon- en prijsstijging van 1,4%. Voor de berekening van het netto effect van de mei-circularis voor deze Kadernota houden we hier door middel van stelposten rekening mee.

- Algemene uitkering (AU) - nieuw beleid

Indien voor nieuw beleid financiële middelen opgenomen zijn in de algemene uitkering, gaan we uit van een budgettair neutraal effect op het saldo

- Algemene uitkering (AU) - ontwikkelingen in bestaand beleid:

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Daarmee geldt ook voor de in de Kadernota genoemde onderwerpen met betrekking tot bestaand beleid, dat deze een budgettair neutraal effect op het saldo hebben.

- Incidentele posten (AR)

Voor incidentele lasten (looptijd van 1-3 jaar) met betrekking tot diverse onderwerpen in deze Kadernota hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve wordt rekening gehouden met deze uitname. Eventuele incidentele baten worden in deze kadernota toegevoegd aan de algemene reserve.

- Nieuwe en gewijzigde wetgeving

Voor verschillende onderwerpen komt nieuwe of gewijzigde wetgeving op ons af. Onderwerpen waar de financiële impact is in te schatten, maken integraal deel uit van de kadernota. Onderwerpen waar op dit moment nog niet duidelijk is of en in hoeverre de gemeente hiervoor wordt gecompenseerd in de Algemene Uitkering, die maken niet integraal deel uit van de kadernota. Dit betreft:

- ICT: Wet WOO (ICT)
- Nieuwe wet inburgering
- Nieuw participatiebeleid
- Beschermd Wonen
- Wet Aanpak Meervoudige Problematiek Sociaal Domein

Deze onderwerpen worden hierna wel toegelicht, maar maken niet integraal deel uit van de Kadernota.

PROGRAMMA'S

1. WONEN EN WERKEN

Centrumvisie Buitenpost

In juni 2021 is een concept-tekening met de werkgroep besproken. In dit overleg is de schets toegelicht, is de reikwijdte van het project besproken en is aangegeven met welke kanttekeningen nog rekening gehouden moet worden. De werkgroep heeft in dit overleg input gegeven voor een aantal variant-uitwerkingen die medio juni naar de werkgroep gestuurd zal worden. Met deze concept tekening(en) kan de werkgroep de gemeenteraad na de zomer informeren.

Omgevingswet

De invoering van de omgevingswet is opnieuw met een half jaar uitgesteld. Desondanks starten wij waar mogelijk per 1 januari 2022 met het implementeren van relevante werkwijzen en werkprocessen. Zo zijn we er als organisatie klaar voor als de wet in werking treedt. Met mogelijkheden tot een andersoortige tarifiering en omslagstelsel, leggen we ook aan de inkomstenkant een basis voor een meer kostenefficiënte organisatie.

In het kader van de Omgevingswet zijn we verplicht voor een groot deel van onze wegen Basis Geluid Emissiekaarten (BGE) vast te stellen. Om hier invulling aan te kunnen geven wordt capaciteit en werkbudget gevraagd van € 60.000.

Wonen

Wij hebben grote ambities op het gebied van wonen. In 2040 willen we een toonaangevende rol spelen in onze regio. Daar werken we nu al hard aan. In onze Woonvisie zijn opgaven geformuleerd ten aanzien van ontwikkelen, vernieuwen en verduurzamen van (bestaande) woningvoorraad. We zoeken daarbij steeds naar een verantwoord evenwicht tussen kwaliteit van wonen en de beperkingen en mogelijkheden die wet- en regelgeving biedt in onze landelijke leefomgeving.

Duurzaamheid, energieloket en energie inkoop

In 2022 geven wij verder vorm aan de uitvoering van het recent vastgesteld beleid omtrent Duurzaamheid en de Warmte-transitievisie. Daarnaast blijven we actief naar mogelijkheden zoeken om vanuit een gemeentelijk energieloket ondersteuning te (blijven) bieden aan concretisering van duurzaamheidsregelingen in onze mienskip.

Als gemeente willen we verder vergroenen in ons energiebeleid. We willen andere partijen in de markt daartoe stimuleren. Momenteel kopen we nog vergroende grijze stroom in via de Openbare Verlichting en Energie Fryslân (OVEF). Het contract verloopt binnenkort. Dat biedt mogelijkheden te onderzoeken hoe we nog minder afhankelijk kunnen worden van grijze stroom. Bijvoorbeeld door lokaal groene stroom in te kopen of

door zelf groene stroom op te wekken. Zodra er zicht is op haalbaarheid en de kosten, komen wij hier bij de raad op terug.

Regio Marketing en Toerisme (RMT)

Achtkarspelen wil het toerisme stimuleren vanwege de positieve effecten die toerisme heeft op de werkgelegenheid en kwaliteit voor de eigen bewoners. Tot nog toe werken we regionaal samen binnen RMT. Deze samenwerking wordt dit jaar geëvalueerd. Om de bekendheid van ons gebied en de activiteiten die er zijn te vergroten, is het noodzaak om te blijven investeren in marketing.

Economie

Eind 2021 stellen we het Economisch Beleidsplan vast. In 2022 willen we voortvarend aan de slag met de uitvoering hiervan. Het blijft belangrijk om ondernemers maximaal te faciliteren en om goede contacten te onderhouden met ondernemersverenigingen.

2. SAMENLEVING

Arbitragezaak jeugdzorg

Vanuit het ministerie is in de arbitragezaak jeugdzorg nu duidelijkheid over de macro ontwikkelingen voor de gemeenten. De komende jaren komen er miljarden euro's meer beschikbaar voor de jeugdzorg. De exacte verdeling voor onze gemeente is nog niet bekend. De nadere uitwerking hiervan vanuit het ministerie moet nog worden aangeleverd. De verwachting is dat hier in de septembercirculaire meer duidelijkheid over is.

Voor het jaar 2022 wordt ruim € 1,3 miljard extra uitgetrokken voor de jeugdzorg. Indicatief betekent dit voor 2022 en verder dat wij omgerekend nog een bedrag van € 1,7 miljoen verwachten. Een deel van de extra middelen is nodig om de te verwachte tekorten op de huidige begroting op basis van de ontwikkelingen tot nu toe op te kunnen vangen. Omdat er nog de nodige vragen en onzekerheden zitten in de onderliggende berekeningen, worden de effecten meegenomen als ook de september circulaire bekend is. We verwachten dat dit een positief effect heeft op het begrotingssaldo.

Cultuurcentrum De Wâldsang

Bij de behandeling van de begroting 2021-2024 is het subsidiebudget van € 288.000 geschrapt. Ter uitvoering van een aangenomen motie geven wij de raad hiermee de mogelijkheid de financiering van het muziekonderwijs opnieuw op te nemen in de Kadernota 2022.

Verplaatsing sportvelden en ontwikkeling Lauwerskwartier Surhuisterveen

Naar aanleiding van de verkoop kunstgrasveld op sportpark De Ketting in Surhuisterveen aan AVEK, is er op 25 juni 2020 een motie ingediend om te kijken naar de haalbaarheid van verplaatsing van de sportvelden. Daarnaast is er gevraagd om te kijken naar de haalbaarheid van de ontwikkeling van het bedrijventerrein Lauwerskwartier III. Het onderzoek is inmiddels gedaan, en 24 juni a.s. wordt de stand van zaken besproken in het fractieoverleg. In dit onderzoek zijn vier nieuwe locaties meegenomen en de huidige locatie.

Spitkeet en Beurtschip

De projecten Beurtschip en Spitkeet zijn niet opgenomen in de begroting 2021 en verder. De reden hiervoor is dat wij voor deze projecten subsidie in het kader van de Regiodeal hebben aangevraagd. De subsidieaanvragen zijn echter afgewezen. Het project Spitkeet wordt daardoor gestopt per 1 januari 2022. Voor het project Beurtschip wordt voor 2022 en 2023 budget gevraagd. Deze periode wordt benut om het project op een andere en goedkopere manier te organiseren en te financieren.

Museum de Spitkeet

Openluchtmuseum en Themapark de Spitkeet heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groei doorgemaakt. In 2019 was de Spitkeet een van de grootste musea uit onze regio.

We willen dit succes verder stimuleren en uitbouwen. Om dat goed te kunnen doen wordt voorgesteld de (tijdelijk) ingestelde coördinatiefunctie in 2022 en 2023 continueren.

MFC Twijzelerheide

In november 2020 besloot het college niet in te stemmen met realisatie van een MFA in Twijzelerheide. In april 2021 werd een raadsmotie aangenomen waarin wordt gevraagd om de partners opnieuw aan tafel te roepen en voor 1 november 2021 te komen tot een second opinion met betrekking tot het haalbaarheidsonderzoek. Daarbij wordt een aantal scenario's opnieuw onderzocht en uitgewerkt. De twee schoolbesturen en kinderopvang Tiko hebben daarbij nogmaals laten weten niet langer deel te nemen aan de initiatiefgroep om te komen tot een MFA. Aangegeven is dat deze stellingname een combinatie/variant samen met de gymzaal en/of het dorps huis niet uitsluit.

3. BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Algemene uitkering

Eind mei is de mei-circulaire van de Rijksoverheid gepubliceerd. We constateren dat de uitwerking en doorrekening hiervan naar onze gemeente voor de nodige vragen en onduidelijkheden zorgt. We kiezen er daarom voor de effecten vooralsnog neutraal mee te nemen in de kadernota.

Verwachte compensatie vanuit het Rijk

De taken die de Rijksoverheid bij gemeenten onderbracht zonder daar een passende vergoeding tegenover te stellen, zoals de uitvoering van Jeugdzorg, de Omgevingswet en de WMO, zorgen voor een tekort in de op te stellen begroting. Dit geldt voor vrijwel alle gemeenten in Nederland. De VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) is namens alle gemeenten in gesprek met Rijksoverheid over een compensatie. De VNG is ervan overtuigd dat deze financiële tegemoetkoming gaat komen, zodat wij als gemeente kunnen doen wat belangrijk is: investeren in onze mienskip met oog voor de behoeften van inwoners, ondernemers en onze maatschappelijke en culturele instellingen.

Herijking gemeentefonds

De fondsbeheerders hebben in een brief aan de Kamer laten weten dat zij verwachten begin juli met een aangepast verdeelvoorstel herijking gemeentefonds te komen. Eerder werd verwacht dat dit al in april gereed zou zijn.

In de kamerbrief wordt uitgelegd dat er verschillende redenen zijn voor deze aanpassing van de planning:

- De ROB heeft in een tussenbericht de fondsbeheerders gevraagd om eerst meer toelichting te geven bij de keuzes en effecten
- De reacties van de ROB en gemeenten zijn voor de fondsbeheerders aanleiding om het verdeelvoorstel nog e en keer kritisch tegen het licht te houden
- Voor één van de verdeelmaatstaven in het sociaal domein is een betere bron beschikbaar. De fondsbeheerders willen overgaan tot een analyse waarbij deze bron wordt betrokken.

De bestuurlijke consultatie schuift op. De vertraging betekent dat de bestuurlijke consultatie van gemeenten doorschuift. Het is nu de verwachting dat deze vlak vóór of vlak ná de zomer zal zijn. De VNG-commissie Financiën heeft aangegeven in dit proces zorgvuldigheid te verkiezen boven snelheid.

Hoe de herijking uiteindelijk voor onze gemeente uitpakt is op dit moment niet aan te geven. We nemen het daarom saldo-neutraal mee.

Ombuigingen 2021-2024

Het niet halen van een geplande taakstellingen beïnvloedt het door ons gepresenteerde financieel perspectief. Periodiek beoordelen we daarom in hoeverre de begrote taakstelling ook daadwerkelijk gerealiseerd wordt. Uit de inventarisatie blijkt dat de taakstelling Intensiveren samenwerking op één locatie (€ 225.000) bij ongewijzigd beleid niet gehaald wordt. Doel was te komen tot een besparing in de huisvesting door het intensiveren van de samenwerking met onze partnergemeente Tytsjerksteradiel. De

realisatie van deze ombuiging is afhankelijk van nog te maken (politieke) keuzes rond bestuurlijke samenwerking. Vooralsnog is deze ombuiging daarom niet realiseerbaar. Overige ombuigingen worden conform planning in de diverse jaren gerealiseerd.

Nota kapitaalgoederen

Eind dit jaar willen we een nota kapitaalgoederen voorleggen aan de gemeenteraad. Deze nota biedt de gemeenteraad de mogelijkheid om het kwaliteitsniveau van de kapitaalgoederen vast te stellen. De nota geeft handvatten om te beoordelen of de in de meerjarenbegroting opgenomen middelen voor het onderhouden van de kapitaalgoederen voldoende zijn om een kapitaalgoed op het gewenste kwaliteitsniveau te onderhouden. De effecten op de hoogte van de lasten is op dit moment nog niet duidelijk.

OVERIGE ONTWIKKELINGEN

Sociaal Domein

De uitdagingen in het sociaal domein blijven in komende jaren onveranderd groot. De transformatie naar meer zelfredzame burgers en netwerken en minder beroep/automatisch recht op professionele maatwerkvoorzieningen blijkt een complexe opgave voor gemeenten. Dit komt mede door veranderende wetgeving, denk aan het abonnementstarief, en jurisprudentie die het "recht op maatwerkvoorzieningen" versterkt. Daar komt bij dat wij in komende jaren met meer taken belast worden, waaronder de doordecentralisatie van beschermd wonen per 2023 en de nieuwe Wet Inburgering. De discussie met het rijk over het compenseren van gemeentelijke tekorten op het terrein van Jeugd en Wmo loopt door.

In de komende jaren willen wij met de middelen die daarvoor beschikbaar zijn de sociale basis optimaal versterken om de transformatie een stap verder te brengen. Hierin speelt communicatie een belangrijke rol. Een sterke positionering van onze uitvoerende teams in de sociale basis van dorpen is daarvoor nodig. Tenslotte willen wij ook samen met onze professionele zorgaanbieders aan de slag om ook hun een stevigere rol te geven in de transformatie van het sociaal domein. Hiervoor vinden wijzigingen plaats in de inkoopstrategie Jeugd per 2022 en gaan wij lokaal aan de slag met een inkoopstrategie Wmo/Participatiewet resulterend in nieuwe inkoop per 2023. In samenhang pakken wij deze opgaven op.

Nieuw participatiebeleid

In 2021 willen wij nieuw Participatiebeleid opstellen dat op 1 januari 2022 inwerking treedt. Bij de totstandkoming van dit nieuwe beleid betrekken wij de rol die de Kruidhof heeft bij de uitvoering van het Participatiebeleid en de motie die de raad eind 2020 heeft aangenomen. Met deze motie is het college opgeroepen om incidenteel Coronagelden in te zetten voor werkgelegenheidstrajecten. Het college heeft deze motie uitgevoerd door de ombuiging op het Participatiebudget voor 2021 incidenteel ongedaan te maken. Bij de totstandkoming van nieuw beleid kijken we of het wenselijk is of dit een structureel karakter krijgt. Het is op dit moment dan ook nog niet bekend of het nieuwe beleid tot een structurele uitzetting leidt. Dit is afhankelijk van de beleidskeuzes die de raad maakt.

Nieuwe/gewijzigde wetgeving Sociaal Domein in relatie tot ICT

Op het gebied van PGB en inburgering komt er gewijzigde wet- en regelgeving op ons af waar we in 2022 aan moeten voldoen. PGB vraagt aanschaf van nieuwe software voor betere ondersteuning van de budgethouder en zorgverleners. Daardoor ontstaat een efficiëntere afhandeling van dossiers, beter inzicht in de verschillende zorgfuncties en een rechtmatigere, minder fraudegevoelige en goedkopere uitvoering van het pgb-trekkingsrecht.

Met de nieuwe Wet inburgering wordt de uitvoering en regierol van inburgeringsplichtigen meer naar de gemeente verlegd. Inburgeringsplichtigen zijn niet langer zelf primair verantwoordelijk voor de invulling en het nakomen van hun inburgeringsplicht, maar gemeenten begeleiden inburgeringsplichtigen hierbij en bewaken ook de voortgang van

het inburgeringstraject. Er komt software beschikbaar, waarmee we deze wet uit kunnen voeren.

Project Procesoptimalisatie

Naast de invoering/uitvoering van nieuwe wet- en regelgeving en de reguliere bedrijfsvoeringstaken, ligt de nadruk het komende jaar op realisatie van de ombuigingen. We werken aan verdere harmonisatie van werkwijzen, het inzetten van technologie voor het verminderen van repeterende handmatige handelingen en het verminderen van complexiteit door toepassen van minder regels. Dit moet leiden tot kortere doorlooptijden, lagere kosten, hogere kwaliteit en tevreden klanten en medewerkers.

Organisatieontwikkeling

We werken samen aan een moderne, transparante, innovatieve en professionele organisatie die inspeelt op de behoefte van de mienskip en elkaar. We willen daarom blijven ontwikkelen in goed werkgeverschap, resultaatgericht werken en een optimale dienstverlening. We geven daarom uitvoering aan leiderschapsontwikkeling, het Strategisch Personeelsplan en het Beleidskader Duurzame Inzetbaarheid. Tot slot verwachten we een vervolg op de door Berenschot uitgevoerde evaluatie van de samenwerking.

Informatisering & Automatisering

We geven uitvoering aan de Informatiestrategie zoals die in 2020 is opgesteld. Per 1 januari 2022 treedt de nieuwe Wet Open Overheid (WOO) in werking. Voor de uitvoering en verdere implementatie zijn organisatorische en technische aanpassingen nodig. Ook voor andere wijzigingen in wet- en regelgeving (zoals BAG/WOZ, Sociaal Domein en Omgevingswet) zijn (technische) aanpassingen nodig. De Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) vraagt continue aandacht voor het verhogen van onze digitale weerbaarheid en het veiliger maken van ons ICT-netwerk.

In control blijven

Het verder verbeteren van onze bedrijfsvoering en de (risico)beheersing van onze processen is een doorlopend proces. Een belangrijk onderdeel is het zelf uitvoeren van de (verbijzonderde) interne controles. Door het zelf signalerend en zelf corrigerend vermogen te vergroten, kunnen we beter en tijdig (bij)sturen. We leggen daarmee een goede basis om over het boekjaar 2021 zelf een rechtmatigheidsoordeel af te geven.

KADERNOTA 2022 - 2025 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Deze Kadernota in één oogopslag geeft u informatie over de effecten van bestaand en nieuw of gewijzigd beleid voor de komende jaren van de gemeente Achtkarspelen (alle bedragen x € 1.000).

	2022	2023	2024	2025
Startsaldo	391	388	1.939	1.646
Ontwikkelingen Gemeentefonds	- 135	- 491	- 699	- 248
Ontwikkelingen beleid	- 1.146	- 1.163	- 1.158	- 1.158
BESTUUR EN DIENSTVERLENING	- 642	- 642	- 637	- 637
	- 240	- 240	- 240	- 240
Bestaand beleid	- 240	- 240	- 240	- 240
Bestuur en ondersteuning	- 350	- 350	- 345	- 345
Bestaand beleid	- 250	- 250	- 250	- 250
Nieuw of gewijzigd beleid	- 100	- 100	- 95	- 95
Overhead	- 52	- 52	- 52	- 52
Nieuw of gewijzigd beleid	- 52	- 52	- 52	- 52
SAMENLEVING	- 335	- 340	- 340	- 340
Veiligheid	- 23	- 23	- 23	- 23
Nieuw of gewijzigd beleid	- 23	- 23	- 23	- 23
Onderwijs	-	-	-	-
Bestaand beleid	-	-	-	-
Sport, cultuur en recreatie	- 312	- 317	- 317	- 317
Nieuw of gewijzigd beleid	- 312	- 317	- 317	- 317
Sociaal domein	-	-	-	-
Bestaand beleid	-	-	-	-
Nieuw of gewijzigd beleid	-	-	-	-
Volksgezondheid en milieu	-	-	-	-
Nieuw of gewijzigd beleid	-	-	-	-
WONEN EN WERKEN	- 169	- 181	- 181	- 181
Verkeer, vervoer en waterstaat	- 60	- 72	- 72	- 72
Nieuw of gewijzigd beleid	- 60	- 72	- 72	- 72
Economie	- 78	- 78	- 78	- 78

Nieuw of gewijzigd beleid	- 78	- 78	- 78	- 78
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern	- 31	- 31	- 31	- 31
Nieuw of gewijzigd beleid	- 31	- 31	- 31	- 31
Eindsaldo	- 890	- 1.266	82	240

KADERNOTA 2022-2025

1 Specifieke ontwikkelingen

1.1 Startsituatie

Het vertrekpunt voor deze kadernota is de meerjarenreeks 2022-2024 uit de begroting 2021-2024. In deze Kadernota nemen we zowel ontwikkeling in bestaand en nieuw beleid mee. Daarnaast hebben we op grond van de mei-circulaire 2021 de ontwikkelingen in het kader van de algemene uitkering geactualiseerd.

1.2 Gemeentefonds

Elk jaar is de inhoud van de mei-circulaire van het ministerie van BZK van groot belang voor de inkomstenkant van de gemeentebegroting. In deze circulaire schetst het ministerie namelijk de financiële kaders die gelden voor de nieuwe begrotingsjaren.

De mei-circulaire is op 31 mei 2021 gepubliceerd en inmiddels doorgerekend. Ten opzichte van de begroting 2021-2024 kent de mei-circulaire een negatieve bijstelling van het perspectief na inflatiecorrectie.

Wij zijn blij met de uitkomsten van de arbitrage zaak jeugdzorg en de informatie vanuit het ministerie daaromtrent. Ondanks het feit dat voor ons nog niet bekend is om welke exacte bedragen dit voor de komende begrotingsjaren gaat, hebben wij in deze Kadernota 2022-2025 wel alvast rekening gehouden met enerzijds de extra middelen en anderzijds de bijstelling van de begroting op basis van de te verwachte tekorten ten opzichte van de huidige begroting.

Onderstaand nemen we u op hoofdlijn mee in de ontwikkelingen van de algemene uitkering.

Mei-circulaire 2021

"Onzekerheid overheerst in mei-circulaire"

Deze kop in Binnenlands Bestuur bevestigt ons beeld over de informatiewaarde van de circulaire van het ministerie van BZK, dat wij eerder bij u hebben aangegeven. Voor het meerjarenperspectief wordt in de circulaire van het Rijk onvoldoende aangegeven waar de gemeenten rekening mee kunnen houden. Dit betekent dat we in de opmaat voor de begroting 2022-2025 de mei-circulaire in samenhang met de septembercirculaire en eventueel andere tussentijdse informatie over de verwachte ontwikkelingen van het gemeentefonds nader zullen analyseren. Op die manier kunnen we voor de begroting een meer betrouwbare berekening maken van de te verwachten algemene uitkering uit het gemeentefonds. We willen u in deze Kadernota wel meenemen in de diverse ontwikkelingen, die er spelen.

Jeugdzorg

De grote klapper in deze circulaire is de eenmalige compensatie voor het jaar 2021 van de jeugdzorgkosten. In de mei-circulaire is voor 2021 613 miljoen extra beschikbaar gekomen, boven de 300 miljoen die al in de algemene uitkering zat. Voor onze gemeente is dit omgerekend volgende de gehanteerde maatstaven in de circulaire € 1.000.000. Dit bedrag is in de mei-circulaire niet doorgetrokken voor 2022 en verder. Hopelijk is het incidentele bedrag in 2021 een voorloper van structurele compensatie.

Inmiddels heeft het demissionaire kabinet aangegeven dat zij voor volgend jaar ruim 1,3 miljard euro extra uitrekken voor de jeugdzorg. Op dit moment zijn het kabinet en de VNG in gesprek over de uitkomsten van het advies van de Commissie van Wijzen. Over de uitkomst hiervan worden wij voor 1 juli geïnformeerd. Indicatief verwachten we voor 2022 en verder dat wij omgerekend nog een bedrag van € 2,0 miljoen gaan ontvangen. Overigens is de exacte verdeling nog niet bekend en moet de nadere uitwerking hiervan vanuit het ministerie nog worden aangeleverd. De verwachting is dat hier in de septembercirculaire meer duidelijkheid over wordt gegeven. We stellen voor om deze ontwikkeling eerst budgettair neutraal op te nemen in de Kadernota en bij de Begroting 2022-2025 met een nadere uitwerking te komen. Bovendien is de verwachting dat, op

basis van de huidige ontwikkelingen in de jeugdzorg, een deel van de extra middelen nog wel nodig zal zijn om de te verwachten tekorten op de huidige begroting 2022 op te kunnen vangen. Indicatief gaat het hierbij om een bedrag van € 800.000 tot € 1.200.000.

Woonplaatsenbeginsel

Met de invoering van het nieuwe woonplaatsbeginsel verschuift de verantwoordelijkheid voor de zorg van naar inschatting zo'n 20.000 kinderen landelijk naar andere gemeenten. In afwachting van de besluitvorming over de invoering van de nieuwe verdeling van het gemeentefonds zijn de nieuwe gegevens ook gebruikt voor 2023 en verder. Voor onze gemeente betekent dit dat, als gevolg van de verschuiving van de verantwoordelijkheid van de zorg, wij op de integratie uitkering Voogdij/18+ met ingang van 2022 worden gekort met een bedrag van € 1.200.000. We gaan ervan uit dat we aan de lasten kant op basis van dit principe ook navenant minder zorgkosten zullen krijgen. Vandaar dat we op dit moment uitgaan van een budgettair neutraal effect.

Herverdeling gemeentefonds

De herverdeling van het gemeentefonds is op komst en het nieuwe kabinet zal belangrijke beslissingen moeten nemen. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft aangegeven er niet aan mee te werken als het te verdelen bedrag gelijk blijft. Vaak verwoord als: de koek moet groter. Onder andere als compensatie voor de extra kosten voor de jeugdhulp en de Wmo die gemeenten de afgelopen jaren maakten. De kritiek op het voorstel van het ministerie van Binnenlandse Zaken was niet mals. Het noorden werd volgens de eerste uitkomsten hard getroffen. De Raad voor het Openbaar Bestuur ontvangt binnenkort het bijgestelde verdeelvoorstel, waarop advies zal worden uitgebracht aan het ministerie.

Loon en prijscompensatie

In de mei-circulaire 2021 is voor 2022 en verder een ontwikkeling meegenomen voor loon- en prijscompensatie. Deze ontwikkeling is uitgedrukt in zogenaamde uitkeringspunten. Voor 2022 gaat het om 21 uitkeringspunten. Omgerekend voor Achtkarspelen betreft dit een bedrag van € 598.000 ter compensatie van de verwachte loon en prijsstijgingen. We stellen voor om dit bedrag in de opmaat naar de begroting 2022-2025 hiervoor te reserveren.

Accressen

Opvallend is verder dat de accressen (de mate waarin het gemeentefonds meegroeit of -krimpt met de rijksuitgaven) voor de komende jaren allemaal negatief zijn. Redenen zijn dat in vergelijking met de vorige mei-circulaire het Centraal Planbureau verwacht dat prijzen en lonen minder hard stijgen. Ook verwacht het rijk lagere afdrachten aan de Europese Unie en zouden er vanaf 2023 lagere rentelasten zijn als gevolg van lagere rentestanden.

Omdat de coronacrisis uitbrak en gemeenten vanwege de onzekerheid behoefte hadden aan stabiliteit, werden de accressen voor 2020 en 2021 stilgezet. Zo werden wel schommelingen voorkomen, maar pakt dit nadelig voor de gemeenten uit (landelijk 140 miljoen euro). De verwachting hiervan is in de berekening meegenomen.

Taakmutaties c.a.

In de mei-circulaire zijn diverse taakmutaties meegenomen. Dat wil zeggen, dat er voor nieuwe ontwikkelingen extra geld is meegenomen in de algemene uitkering. Voor de Kadernota 2022-2025 reserveren we de ontvangen extra middelen één-op-één voor de te verwachten kosten van deze ontwikkelingen.

De in euro's uitgedrukte grootste taakmutaties naast de jaarschijf 2022 met betrekking tot Jeugdhulp betreft de Wet Open Overheid (structureel en incidenteel). Met de beschikbaarstelling van financiële middelen hiervoor ondersteunt het Rijk gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen (voor de periode 2022 tot en met 2026) zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van

medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen zijn bedoeld voor de actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

Een overzicht van de diverse taakmutaties is in onderstaande tabel weergegeven.

Taakmutaties meicirculaire 2021	2022	2023	2024	2025
Rijksvaccinatieprogramma Meningokokken	7	7	7	7
Handhaving energielabel C kantoren	2	2	2	2
Versterking gemeentelijke anti-discriminatievoorzieningen	11	11	11	11
Prenataal huisbezoek door de jeugdgezondheidszorg	8	8	8	8
Kinderopvang toezicht en handhaving	1	1	1	1
Wet Open Overheid structureel	49	61	74	86
Wet open Overheid incidenteel	58	58	58	58
Inburgering (IU)	16	9	4	1
Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU)	7	7	7	0
Armoedebestrijding kinderen (DU)	4	4	4	4
Totaal taakmutaties	163	168	176	178

(bedragen x € 1.000)

Samengevat

Ten opzichte van de begroting 2021-2024 kent de mei-circulaire een toename in middelen, die gezien de aard en oorzaak van de toename in het licht van deze kadernota voorlopig neutraal is opgenomen voor de ontwikkelingen van het saldo. Vanuit de ontwikkelingen van de mei-circulaire moeten immers ook de verwachte loon- en prijsontwikkelingen binnen de diverse programma's worden gedekt. Daarnaast ontbreekt het ons op dit moment aan voldoende informatie inzake de ontwikkelingen van met name Jeugd en het woonplaatsenbeginsel.

De ontwikkeling van de inkomsten via het gemeentefonds is rekening houdend met de samenhangende ontwikkelingen op de uitgavenkant omgezet naar de voorlopig onderstaande ontwikkeling voor het financiële meerjarenperspectief.

Meerjarige ontwikkelingen gemeentefonds	2022	2023	2024	2025
Berekening meicirculaire 2021	52.105	51.614	51.233	51.249
Huidige stand in meerjarenperspectief	52.679	52.539	52.358	51.921
Afname Algemene uitkering	-574	-925	-1.125	-672
Overige ontwikkelingen				
Verwachte ontwikkelingen arbitrage Jeugd	neutraal	neutraal	neutraal	neutraal
Stelpost ontwikkelingen Woonplaatsenbeginsel	1.200	1.200	1.200	1.200
Verwachte bruto ontwikkeling	626	275	75	528
Te reserveren:				
Loon- en prijsontwikkelingen begroting 2022 en verder	-598	-598	-598	-598
Taakmutaties	-163	-168	-176	-178
Netto afname algemene uitkering	-135	-491	-699	-248

(bedragen x € 1.000)

1.3 Bestaand beleid

In deze Kadernota is eveneens een aantal ontwikkelingen meegenomen ten aanzien van het bestaand beleid. Op basis van de gekozen uitgangspunten voor deze Kadernota zijn deze ontwikkelingen veelal neutraal meegenomen. Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Door de hiervoor opgenomen stelpost bij de algemene uitkering uit het gemeentefonds, gaan we hierbij uit van een budgettair neutraal effect op het saldo.

1.4 Nieuw of gewijzigd beleid

In deze Kadernota nemen we u mee in ontwikkelingen van nieuw of gewijzigd beleid. Vanwege de krapte in het financiële perspectief is er voor gekozen om op dit moment alleen die punten die echt als onontkoombaar en noodzakelijk worden ingeschat mee te nemen in de nieuwe kadernota.

Hieronder is het totale financiële effect weergegeven dat voortvloeit uit deze raadsbesluiten (zie ook BIJLAGE I).

1.5 Samenvatting in cijfers

Samengevat ziet dit er als volgt uit:

Onderwerp	2022	2023	2024	2025
Stand meerjarenbegroting 2022-2025	391	388	1.939	1.646
Ontwikkelingen inkomsten Gemeentefonds	- 135	- 491	- 699	- 248
Ontwikkelingen in bestaand beleid	- 490	- 490	- 490	- 490
Ontwikkelingen nieuw of gewijzigd beleid	- 656	- 673	- 668	- 668
1. onontkoombaar	- 142	- 142	- 142	- 142
2. noodzakelijk	- 225	- 225	- 220	- 220
3. wenselijk	- 289	- 306	- 306	- 306
SALDO KADERNOTA	- 890	- 1.266	82	240

2 Reserves en weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen maakt duidelijk in hoeverre de gemeente financieel in staat is om onvoorziene gebeurtenissen op te vangen. Weerstandsvermogen onderscheiden we in twee delen

- weerstandscapaciteit
- risicobeheersing

Met weerstandscapaciteit bedoelen we alle middelen en mogelijkheden waarmee de gemeente onvoorziene kosten op kan vangen. Dat geldt bijvoorbeeld voor alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en maar die gevolgen kunnen hebben op de financiële positie van de gemeente. Weerstandscapaciteit bestaat uit *incidentele weerstandscapaciteit* en *structurele weerstandscapaciteit*.

De reserves beschouwen we als *structurele weerstandscapaciteit*.

Incidentele posten (ten laste van de Algemene Reserve)

Voor incidentele lasten (looptijd van 1-3 jaar) met betrekking tot diverse onderwerpen in deze Kadernota hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve wordt rekening gehouden met deze uitname. Dit leidt tot de volgende geactualiseerde ontwikkeling van de algemene reserve waarbij rekening is gehouden met het rekeningresultaat 2020.

Ontwikkeling reserve (x € 1000)	Werkelijk Ultimo 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2025
Vrije reserve	13.622	13.004	11.187	8.700	6.685	6.767
Algemene reserve weerstandsvermogen	4.156	3.080	3.080	3.080	3.080	3.080
Saldo onttrekkingen/stortingen	-660	-1.493	-1.598	-755	0	0
Saldo Algemene Reserve	17.118	14.591	12.670	11.025	9.765	9.847
Resultaatvermeerdering/-vermindering	6.590	-324	-890	-1.260	82	240
Eindsaldo o.v.v. resultaatbestemming	23.708	14.267	11.780	9.765	9.847	10.087

Bestemmingsreserve 'De Kûpe' (x € 1000)	Werkelijk Ultimo 2020	Raming 2021	Raming 2022	Raming 2023	Raming 2024	Raming 2024
Stand per 1-1		7.624	7.624	7.314	7.004	6.694
Onttrekkingen			-310	-310	-310	-310
Saldo per 31-12		7.624	7.314	7.004	6.694	6.384

Totaal*	23.708	21.891	19.094	16.769	16.541	16.471
----------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

* = excl. Extra bijdragen jeugd en incidentele baten

3 Ontwikkelingen in beleid

De begroting 2022 is in november 2021 in de raad vastgesteld. Tussen het moment van vaststellen en nu hebben zich diverse ontwikkelingen voorgedaan. Ontwikkelingen die ook invloed hebben op de nieuwe (meerjaren)begroting 2022-2025

Bij de behandeling van de Kadernota is voor deze onderwerpen geen verdere afweging nodig. Meestal omdat er al sprake is van een eerder beslismoment maar soms ook omdat het gaat om een ontwikkeling die onontkoombaar is. We spreken dan van ontwikkelingen uit aanvaard beleid.

Met het in beeld brengen van deze ontwikkelingen ontstaat er een geactualiseerde uitgangspositie voor de Kadernota 2022-2025. De ontwikkelingen worden hieronder als volgt toegelicht.

- **THEMA**

- **Programma**

- **bestaand beleid**

- **nieuw beleid**

- Wat is er aan de hand?
 - Wat stellen we voor?
 - Wat als we het niet doen?
 - Wat mag het kosten?
 - Financieel effect / Status / Aard / Raakvlak

Programma overstijgende onderwerpen

In de Kadernota proberen we direct aan te geven bij welk programma een onderwerp thuishoort. Maar soms kan een onderwerp op meerdere (of zelfs alle) programma's invloed hebben maar is nog niet precies bekend hoe dit cijfermatig verdeeld moet worden. Dan wordt het onderwerp voorlopig bij een programma ingedeeld. Onder het onderwerpsnummer -en naam wordt dan 'Programma-overstijgend' afgedrukt. Bij de verwerking van het onderwerp in de begroting vindt de uiteindelijke verdeling plaats.

Legenda bij ontwikkelingen:

effect		status	
	vragend (nadelig)		A - realisatiefase
	biedend (voordelig)		B - planfase
	neutraal		C - verkenfase
	nog onbekend		onbekend

aard		raakvlak	
	1. onontkoombaar		alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering)
	2. noodzakelijk		de eigen DO én de WM (via de uitvoering)
	3. wenselijk		beide DO's (via afstemming beleid)
			beide DO's én de WM (via de uitvoering)

3.1 WONEN EN WERKEN

Programma 2 - Verkeer, vervoer en waterstaat

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

02.01 Basiskaart Geluid Emissies

Wat willen we?

In het kader van de Omgevingswet zijn we verplicht voor een groot deel van onze wegen Basis Geluid Emissiekaarten (BGE) vast te stellen. We willen aan deze wettelijke verplichting voldoen.

Wat stellen we voor?

Voor de doorgaande wegen in onze gemeenten hebben wij voor het wegverkeerslawaaigeluidzones vastgesteld. Op basis van deze kaarten worden nieuwe ontwikkelingen op inpasbaarheid getoetst en zijn bestaande activiteiten waar het gaat om wonen in de loop der jaren gesaneerd tot een aanvaardbaar niveau. Op basis van de Omgevingswet moeten ook voor overige wegen geluidszones worden vastgelegd, de Basis Geluid Emissiekaarten (BGE). Voor wegen met een verkeersintensiteit van ≥ 4.500 motorvoertuigen/etmaal geldt het basisjaar 2021 en moet de BGE al in 2023 vastgesteld zijn. Voor de wegen met een intensiteit van $> 1.000 - 4.500$ geldt het basisjaar 2026 en vaststelling in 2028. Wij zijn verplicht om van deze wegen de verkeersgegevens en wegkenmerken te verzamelen en onder te brengen in een datamodel. Met behulp van software wordt op basis van deze data de geluidsaandachtsgebieden bepaald waarmee rekening dient te worden gehouden voor nieuwe ontwikkelingen. Tevens kan het zijn dat op basis van het opstellen van de BGE blijkt dat er sprake is van saneringssituaties. Om de vijf jaar moet de BGE worden gemonitord door de gemeente.

Wat als we het niet doen?

Dan voldoen we niet aan de wettelijke eisen uit de Omgevingswet.

Wat mag het kosten?

Omdat het gaat om een nieuwe taak is op voorhand niet exact aan te geven welke kosten daarmee samenhangen. De gemeente Súdwest Fryslân heeft een pilot gedraaid en geeft aan dat alleen voor het in kaart brengen van de gegevens voor een gemiddelde gemeente rekening moet worden gehouden met een kostenpost van € 150.000. Daarnaast zal de taak met zich meebrengen dat er aanvullend formatie beschikbaar gesteld moet worden voor het continueren van deze taak. De verwachting is dat rekening moet worden gehouden van een uitzetting in formatie 0,5 tot 1 fte. Vooralsnog zetten wij in op 0,6 fte (0,3 per gemeente) en een werkbudget van € 35.000 per jaar. Lerende weg wordt gezien of bijstelling noodzakelijk is.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 60	- 60	- 60	- 60

02.07 Revitalisering industrieterrein De Bosk Harkema (extra kosten voor verbreding/dimensionering)

Wat willen we?

Het wegprofiel op bedrijventerrein De Bosk aanpassen ten behoeve van het daadwerkelijke gebruik. Door uitbreidingen van het bedrijventerrein voldoet dit nu niet. Het is bijvoorbeeld veel te smal.

Wat stellen we voor?

Extra geld beschikbaar te stellen voor de revitalisering van het bedrijventerrein De Bosk.

Wat als we het niet doen?

Dan krijgen we op den duur problemen met de doorstroming en onderhoud van bedrijventerrein De Bosk.

Wat mag het kosten?

€ 150.000

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 5	- 5	- 5

02.08 Kruispunt Blauwhuisterweg - Boelenswei aanpassen (veilige oversteeek fietsers)**Wat willen we?**

Een veilige fietsoversteek ter plaatse van de aansluiting van de Boelenswei op de Blauwhuisterweg.

Wat stellen we voor?

Geld beschikbaar te stellen om de kruising aan te passen zodat fietsers in twee keer over kunnen steken.

Wat als we het niet doen?

Dan blijft de bestaande situatie gehandhaafd.

Wat mag het kosten?

€ 100.000

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 3	- 3	- 3

02.09 2e fase Alde Dyk Kootstertille (Pinksterblomstrjitte - Balkwar)**Wat willen we?**

Een eenduidige inrichting van de Alde Dyk als hoofdontsluitingsweg van Kootstertille. De eerste fase (t.h.v. winkelcentrum) wordt in 2021 uitgevoerd. Dit gaat om de tweede fase van de Pinksterblomstrjitte tot de Balkwar.

Wat stellen we voor?

Geld beschikbaar te stellen voor de inrichting van fase twee.

Wat als we het niet doen?

Dan hebben we geen eenduidige uitstraling van de gehele Alde Dyk binnen de bebouwde kom.

Wat mag het kosten?

€ 100.000,-

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 3	- 3	- 3

02.10 Groningerstraat (Molenweg - rotonde Skieding) fietspad naar 1 kant brengen**Wat willen we?**

De fietspaden ter hoogte van de Groningerstraat vanaf de Molenweg tot de rotonde De Skieding naar een kant van de weg brengen. We krijgen nu regelmatig klachten over de fietsveiligheid en voor bijvoorbeeld de zoutstrooiers in de winter zijn de huidige fietspaden nu te smal.

Wat stellen we voor?

Geld beschikbaar stellen voor het naar één kant brengen van de fietspaden aan de Groningerstraat.

Wat als we het niet doen?

Dan blijft de huidige minder veilige situatie gehandhaafd.

Wat mag het kosten?

€ 40.000

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 1	- 1	- 1

Programma 3 - Economie

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

03.01 Agenda Netwerk Noordoost Fryslân III

Wat willen we?

Gemeente Achtkarspelen werkt samen met Dantumadiel, Noardeast-Fryslân en Tytsjerksteradiel, Provinsje Fryslân en Wetterskip Fryslân in het Netwerk Noordoost. Na succesvolle afronding van de regionale samenwerkingsagenda's ANNO I en ANNO II willen we de samenwerking in Noordoost Fryslân voort te zetten in ANNO III, zoals besproken in de raadsvergadering van 25 maart 2021. Om hier invulling aan te geven werken we de komende periode samenwerkingsagenda ANNOIII uit.

Wat stellen we voor?

De ondersteuning van de regionale samenwerking in ANNO 'lyts en linich' te organiseren passend bij de uit te werken tûke agenda, waarbij ook vooral de ambtelijke organisaties van de overheden meer bij de uitvoering van de ANNO agenda worden betrokken. Omdat de omvang van de derde agenda op dit moment wordt uitgewerkt, stellen we voor de financiële bijdrage van de gemeenten in ANNOII als uitgangspunt te nemen. Bij het opstellen van de begroting van de derde ANNO samenwerkingsagenda stellen we, waar mogelijk, de bijdrage naar beneden bij.

Wat als we het niet doen?

Als we de samenwerking in de regio niet voorzetten moeten we opgaven zelfstandig als gemeente oppakken of samenwerking met andere gemeenten / regio's verkennen om mee te kunnen liften in (financiële) kansen die zich voor samenwerkende gemeenten of regio's voordoen.

Wat mag het kosten?

De jaarlijkse bijdrage van de gemeente is afgelopen jaren gebaseerd op een bijdrage per inwoner. Voor Achtkarspelen betreft dit een jaarlijkse bijdrage van € 37.876. De looptijd van de agenda is vooralsnog t/m 2025.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 38	- 38	- 38	- 38

03.02 Bijdrage RMT

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Bij de begrotingsbehandeling 2021-2024 is besloten om structureel € 40.000 op RMT te bezuinigen per 2022. Achtkarspelen wil desondanks het toerisme stimuleren vanwege de positieve effecten die toerisme heeft op de werkgelegenheid en kwaliteit voor de eigen bewoners. In de in 2020 vastgestelde regionale visie is sprake van een regionale groei van 50% overnachtingen in 2030. In het conceptbeleidsplan Recreatie en Toerisme is onderbouwd dat in Achtkarspelen een groei met 100% mogelijk is.

Tot nog toe werken we regionaal samen binnen RMT. Deze samenwerking wordt dit jaar geëvalueerd.

Om de bekendheid van ons gebied en de activiteiten die er zijn te vergroten, is het nodig om te blijven investeren in marketing: of het nu in RMT-verband is of op een andere manier.

Wat stellen we voor?

De bijdrage aan RMT zal per 2022 vervallen. De ombuiging wordt in deze kadernota ter heroverweging voorgelegd. We stellen voor om een jaarlijkse bijdrage beschikbaar te stellen om door te kunnen gaan met regiomarketing om zodoende het toerisme te stimuleren en te versterken.

Wat als we het niet doen?

- 1) Wanneer niet geïnvesteerd wordt in marketing, wordt het halen van de groeidoelstelling onwaarschijnlijk.
- 2) Wanneer Achtkarspelen geen budget meer heeft voor marketing, kan niet meer meegedaan worden met het regionale samenwerkingsverband.

Wat mag het kosten?

We gaan uit van het budget dat tot en met 2021 ook is gehanteerd: een jaarlijkse bijdrage van € 40.000,-

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 40	- 40	- 40	- 40

Programma 8 - Volkshuisvesting, RO en stedelijke vernieuwing

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

08.05 Uitvoering woningbouwprogrammering

Wat willen we?

We willen de ruimte creëren tot flexibele inzet van extra medewerkers voor realisatie van het woningbouwprogramma.

Met de realisatie van de regionale woningbouwprogrammering is er ook een geactualiseerde ambitie op het gebied van woningbouw. Met de aangenomen moties 'Ontwikkelen en faciliteren van de woningbouwsector voor de bouw van ca. 1500 woningen' en 'Woningbouwprogramma 2021' heeft u de ambitie bevestigd en versterkt.

De capaciteit voor RO/Grondzaken is gebaseerd op de samenvoeging van de beide gemeenten. De harmonisatie van werkwijzen wordt aangepakt. De welvaartstatus stijgt voor een deel van de bevolking en dit vertaalt zich o.a. in toenemende vraag voor nieuwe woningen en uitbreiding van bestaande panden.

Dit resulteert o.a. in een toename van principe verzoeken, extra bestemmingsplanwijzigingen/onthefingen, ontwikkeling van nieuwe woningbouwprojecten en bedrijfsontwikkelingen.

Deze activiteiten vragen extra menskracht om tijdig zaken af te handelen. Ofschoon een mogelijke verdere verhoging van de woningbouwprogrammering nog onderwerp van besluitvorming is, zal onze inzet zijn om:

- a. Verzoek om informatie over aankoop binnen 3 werkdagen te behandelen
- b. Principeverzoek binnen 4 weken te behandelen
- c. Bestemmingsplan/omgevingsplan conform wettelijke termijnen in te richten
- d. Woningbouwprojecten los te trekken en te faciliteren

Voor de komende twee jaren is het van belang dat er direct ingespeeld kan worden op de vraag en dus een flexibele dienstverlening kan worden gerealiseerd. Hiervoor wordt extra ruimte gevraagd in de vorm van een flexibele schil, die benut kan worden indien noodzakelijk en anders achterwege blijft.

De gevraagde, tijdelijke ruimte is - gelet op de ambitie t.a.v. bouwen - ingeschat op basis van de huidige omstandigheden. Mocht er een nog forsere piek ontstaan in (aan)vragen, dan bestaat het risico op vertraging in bovenstaande termijnen. Dat achten wij onwenselijk en daarom zullen wij in dat geval een verzoek doen voor een begrotingswijziging om alsnog meer flexibele ruimte te creëren conform eerder aangenomen motie d.d. 11 juli 2019.

Wat stellen we voor?

Een budget beschikbaar te stellen om een flexibele schil voor tijdelijk personeel mogelijk te maken welke bij behoefte kan worden ingezet.

Wat als we het niet doen?

De realisatie van extra woningbouw, zoals bedoeld in de woningbouwprogrammering, kan niet of nauwelijks gerealiseerd worden.

Wat mag het kosten?

De personele kosten worden voor de komende twee jaar ingeschat op € 200.000 per jaar. Deze periode geeft ons de gelegenheid om de eerste stijging in (aan)vragen op te vangen en tegelijkertijd de herinrichting van de teams binnen Ruimte als gevolg van m.n. de Omgevingswet vorm te geven. Gedurende deze periode krijgen we zicht op de structureel benodigde formatie op gebied van RO/Grondzaken.

Voor een deel kunnen deze kosten ten laste worden gebracht bij de grondexploitaties of opgenomen worden in de anterieure overeenkomst bij externe gebiedsontwikkeling, zodat een deel van de kosten in mindering kan worden gebracht.

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-200 AR	-200 AR	-	-

STRUCTUREEL

08.09c Participatiewebsite

Wat willen we?

De dynamiek van de samenleving verandert. Gemeente en inwoners gaan steeds vaker gezamenlijk op zoek naar wat hun woonomgeving mooier, beter en leefbaarder kan maken. Deze betrokkenheid van inwoners bij het beleid van de gemeente is, evenals de betrokkenheid van de gemeente bij haar inwoners, een vorm van participatie. De Participatie-website is dienstbaar om burgerinitiatieven vorm te geven en om beleidsontwikkeling (zoals de Omgevingsvisie) interactief met de inwoners te delen.

Burgerinitiatieven.

De inwoners van de gemeente worden uitgenodigd tot het meedenken en het meedoen bij een idee of initiatief dat zij zelf hebben bedacht. Op de burgerinitiatieven pagina van de Participatie-website staat helder beschreven wat een burgerinitiatief is, aan welke randvoorwaarden een burgerinitiatief moet voldoen en wat de stappen zijn in het proces van idee tot afronding.

Omgevingsvisie, -plan en omgevingsvergunning.

Na inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt het verplicht om in het kader van de Omgevingsvisie, programma of Omgevingsplan participatie toe te passen en daarvoor gemeentelijk beleid op te stellen. De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie om tijdig belangen, meningen en creativiteit op tafel te krijgen.

Voor de omgevingsvergunning is bepaald dat bij een aanvraag aangegeven dient te worden of belanghebbenden bij de voorbereiding van de aanvraag zijn betrokken en zo ja, hoe en wat de resultaten hiervan zijn. Participatie hierbij zal deels verplicht worden gesteld.

Beleidsontwikkeling

De gemeente wil de inwoner vroegtijdig betrekken bij de totstandkoming van gemeentelijk beleid. Daartoe deelt zij in een vroegtijdig stadium de plannen op een interactieve wijze.

Wat stellen we voor?

De Participatie-website (die bij de implementatie van de Omgevingswet is aangeschaft) te continueren inclusief realisatie van een goede borging in de beleidsontwikkeling en bij burgerinitiatieven.

Wat als we het niet doen?

Dan geven we participatie op het meest minimale niveau vorm. Indien er sprake is van verplicht voorgeschreven participatie (zoals bij de Omgevingsvisie) dan zal dit op een andere wijze vorm moeten worden gegeven.

Wat mag het kosten?

Per jaar wordt uitgegaan van 3 projecten met een looptijd van 1 jaar. Van deze projecten zijn er 2 gemeenschappelijk met Tytsjerksteradiel vorm gegeven. Daarnaast worden er 5 projecten met een looptijd van 3 tot 6 maanden geraamd, waarvan er 4 gemeenschappelijk met Tytsjerksteradiel vorm worden gegeven.

De kosten van de participatie website bedragen € 8.000 voor jaarlijkse afname van de applicatie en 0,30 fte voor de uitvoering hiervan. In de uitvoering is de online dienstverlening begrepen evenals communicatie. Totaal een bedrag van € 31.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 31	- 31	- 31	- 31

3.2 SAMENLEVING

Programma 1 - Veiligheid

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

01.02 Privaatrechtelijk optreden

Wat willen we?

Om de taak goed uit te kunnen voeren zal de structurele formatie moeten worden uitgebreid. Deze taak komt ten laste van de eenheid Toezicht & Handhaving. Als niet actief om "overtredingen" wordt gezocht, maar alleen op meldingen wordt gereageerd (laag ambitieniveau), zal de benodigde formatie per gemeente 0,25 fte bedragen.

Wat stellen we voor?

We stellen voor de formatie uit te breiden met 0,25 fte per gemeente.

Wat als we het niet doen?

Dan kunnen we de taak niet uitvoeren.

Wat mag het kosten?

€ 23.000 per gemeente.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 23	- 23	- 23	- 23

Programma 4 - Onderwijs

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.00 Ontwikkelingen onderwijshuisvesting

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Vervanging, vernieuwing en verduurzaming van onderwijshuisvesting. Goede onderwijshuisvesting is een randvoorwaarde voor kwalitatief goed onderwijs, inclusief onderwijs en het ondersteunen van verschillende onderwijsconcepten.

Wat stellen we voor?

De voorziene investering nieuwbouw basisscholen Twijzelerheide te actualiseren naar prijspeil 2021/2022

Wat als we het niet doen?

De gemeente heeft op grond van de wet de zorgplicht voor de huisvesting van scholen. In essentie betekent dit, dat er voldoende middelen beschikbaar moeten worden gemaakt waarmee nieuwe schoolgebouwen kunnen worden gerealiseerd en oude schoolgebouwen kunnen worden vervangen. Goede onderwijshuisvesting draagt niet alleen bij aan de kwaliteit en inclusiviteit van het onderwijs zelf, maar ook aan de leefomgeving. Een goede school kan een buurt of dorp aantrekkelijker maken en versterken. Zeker als het gebouw ook inzetbaar is voor andere maatschappelijke doelen zoals cultuur, gezondheid of sport.

Wat mag het kosten?

Voor het project nieuwbouw kindcentrum in Twijzelerheide wordt een prijsstijging berekend van € 400.000. De kapitaallast zal ingaande 2023 met € 12.000 worden verhoogd (3%).

Algemene uitkering (AU)- ontwikkelingen in bestaand beleid:

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Dit onderwerp kan hiermee worden verrekend. In de ontwikkeling van de algemene uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	-12 AU	-12 AU	-12 AU

Programma 6 - Sociaal domein

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.02 Ontwikkelingen Jobinder o.b.v begroting 2022

Wat willen we?

Op dit moment vindt de evaluatie van Jobinder plaats. De resultaten worden vlak voor de zomer verwacht. Om die reden kunnen we op dit moment nog niet aangeven welke consequenties hieruit voortvloeien rondom de activiteiten van Jobinder.

Daarom willen we op dit moment alleen een indexatie meenemen in de begroting van 2022.

Wat stellen we voor?

Voor de begroting 2022 uitgaan van een indexering van 3% op de regiekosten van de Mobiliteitscentrale, vervoerskosten en de kosten van het Mobiliteitsbureau t.o.v. de begroting 2021.

Wat als we het niet doen?

Als we geen indexatie meenemen in de begroting voor volgend jaar komt de uitvoering van het vervoer in de problemen, omdat er wel prijs- en loonstijgingen worden verwacht.

Wat mag het kosten?

Indexatie is een autonome ontwikkeling. De totale kosten bedragen € 44.000.

Algemene uitkering (AU)- ontwikkelingen in bestaand beleid:

Voor areaal, loon- en prijsontwikkelingen zijn financiële middelen opgenomen in de algemene uitkering. Dit onderwerp kan hiermee worden verrekend. In de ontwikkeling van de algemene uitkering voor deze Kadernota is daarmee rekening gehouden.

Fin. effect		Status		Aard		Raakvlak	
Financieel (x € 1.000)							
2022	2023	2024	2025				
-44 AU	-44 AU	-44 AU	-44 AU				

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

06.10 Uitbreiding formatie zorgadministratie

Wat willen we?

Sinds de decentralisaties vormt het team zorgadministratie binnen het sociaal domein de back office voor de administratieve afhandeling van aanvragen voor de Jeugdwet en de Wmo. Gelijk opgaand met de ontwikkelingen in het sociaal domein, heeft de zorgadministratie zich de laatste jaren ontplooid tot een uiterst professioneel team met veel kennis en kunde. Daar plukken zorgaanbieders, interne klanten (zoals de gebiedsteams) en bovenal de inwoners de vruchten van. Door een goed administratief proces te draaien en een hoog dienstverlenend niveau te halen, draagt de zorgadministratie er bovenal aan bij dat inwoners tijdig de juiste hulp krijgen. Deze bijdrage willen we kunnen blijven leveren.

Hoewel de zorgadministratie een hoog dienstverlenend niveau haalt, blijkt het door toenemende (werk)druk op het team steeds lastiger dat niveau vast te houden. Deze toename wordt veroorzaakt door een combinatie van factoren, waaronder het hoge ambitieniveau vanuit het rijk en de provinciale eisen. Dit levert voortdurend nieuwe projecten op en zorgt ervoor dat het team snel moet inspelen op veranderingen. Deze projecten zijn nodig om verder te professionaliseren, maar vergen tegelijk veel inspanning van het team en vragen meer ruimte om vakinhoudelijk op de hoogte te kunnen blijven.

Naast meer projecten, heeft bijvoorbeeld de toenemende vraag naar huishoudelijke hulp en begeleiding effect op de werkdruk: meer aanvragen betekent meer administratief werk. Daarnaast speelt het oppakken van de noodzakelijke taken rondom het beëindigen van voorzieningen een grote rol. Het beëindigingsproces is het laatste jaar verbeterd en het risico op verkeerde betalingen is daarmee sterk verlaagd. Dat is noodzakelijk en tegelijk kost het 'korter op de bal zitten' meer inspanning.

Wat stellen we voor?

Om het huidige dienstverlenende niveau vast te houden en de komende jaren mee te kunnen in alle ontwikkelingen binnen het sociaal domein, vragen we een uitbreiding van de formatie van 24 uur op de functie administrateur.

Wat als we het niet doen?

Als wordt besloten geen formatieve uitbreiding te honoreren, is het grootste risico dat de zorgadministratie alleen nog toekomt aan de huidige taken en geen ruimte meer heeft de ontwikkelingen binnen het sociaal domein bij te benen. Concreet betekent dat: niet meer aansluiten bij de noodzakelijke verbeteringen en te weinig ruimte om nieuwe ambities vanuit het rijk of op provinciaal niveau te operationaliseren. De kans is groot dat het team daardoor achter de feiten aan gaat lopen, waardoor het administratieve proces en de dienstverlening aan gebiedsteams, zorgaanbieders en inwoners verslechtert.

Wat mag het kosten?

Met een formatieve uitbreiding van 24 uur is circa € 39.000 gemoeid. Per gemeente betekent dit een extra bijdrage van € 19.500 in 2022 en 2023.

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-20	-20	-	-

06.11 Uitbreiding formatie Communicatie Sociaal Domein

Wat willen we?

We willen een communicatiestrategie en, om hiertoe te komen, een strategisch communicatieadviseur die zich focust op een moderne inzet van communicatie om onze strategische doelen in het sociaal domein te bereiken en onze visie consequent, voor inwoners op aantrekkelijke wijze, te vertalen naar de verschillende projecten/beleidsgebieden. Hiermee bereiken en betrekken wij uiteindelijk meer inwoners, brengen wij de boodschap van onze visie in het sociaal domein beter over en gaan we meer anticiperen in onze communicatie in het sociaal domein.

De veranderingen en bezuinigingen in het sociaal domein zijn talrijk. Sinds de decentralisaties in 2015 verwachten we meer van de eigen kracht van inwoners. Op gebied van inkoop van zorg, de werkwijze door onze gebiedsteams en het subsidiëren van maatschappelijke organisaties gaat er veel veranderen in 2022 en 2023. Dit vraagt om goede communicatie en het vroegtijdig en proactief informeren en/of betrekken van inwoners, organisaties en de verschillende bestuurlijke gremia. In het recente belevingsonderzoek naar de Wmo wordt het college ook expliciet geadviseerd met een communicatiestrategie te komen om aan de informatiebehoefte van onze inwoners te voldoen. Dit advies is overgenomen en vraagt om actie.

Wat stellen we voor?

Budget voor een strategisch communicatieadviseur vrij te maken, in principe voor de duur van 1 jaar, om tot een communicatiestrategie te komen en bij de grote projecten in het sociaal domein, waaronder de veranderingen in inkoop, de doorontwikkeling van onze gebiedsteams en de veranderingen in de sociale basis, op gebied van communicatie mee te adviseren. De inzet vindt na toekenning plaats vanuit team Communicatie.

Wat als we het niet doen?

Dan blijft communicatie "een onderdeel van" de verschillende projecten/beleidsvelden en is er van een centrale aansturing van de communicatie in het sociaal domein geen sprake. De taak om te komen tot een communicatiestrategie, overgenomen uit de adviezen van het belevingsonderzoek, moet dan intern belegd worden.

Wat mag het kosten?

De totale kosten voor de inzet van een communicatieadviseur in 2022 worden geraamd op € 70.000. Voor de gemeente Achtkarspelen een extra bijdrage van € 35.000.

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-35 AR	-	-	-

06.12 Uitbreiding formatie Gebiedsteams

Wat willen we?

We willen de kwaliteit verhogen van de inzet van de gebiedsteams en de transformatie in het Sociaal Domein extra aanjagen.

Wat stellen we voor?

De incidentele extra inzet, zoals voorgesteld in het actieplan Gebiedsteams 2021, in de eerste helft van 2022 een vervolg geven, in afwachting van de uitkomsten van de analyse van taken van de Gebiedsteams. Om invulling te kunnen geven aan de veranderopgave en deze effectiever te maken is er tijdelijk meer sturing nodig.

Wat als we het niet doen?

Doorgaan op de huidige voet betekent stijgend ziekteverzuim en bijbehorende kosten. Dit leidt tot het niet voldoende adequaat oppakken van de complexe problematiek van onze inwoners.

Wat mag het kosten?

Eenmalig € 250.000 in 2022.

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-250 AR	-	-	-

06.13 Projecten Beurtschip en Spitkeet

Wat willen we?

De projecten Beurtschip en Spitkeet zijn niet opgenomen in de begroting 2021 en verder. De reden hiervoor is dat wij voor deze projecten subsidie in het kader van de Regiodeal hebben aangevraagd. De subsidieaanvragen zijn echter afgewezen. Bij de begrotingsbehandeling 2021 is aangegeven dat in het geval de aanvragen niet worden toegekend wij met een nieuw raadsvoorstel komen. Hiertoe doen wij nu een voorstel.

Wat stellen we voor?

Uitstroomresultaten projecten:

- Beurtschip periode 1 juli 2017 tot 1 januari 2021: 39 personen uitgestroomd naar werk.
- Spitkeet periode 1 november 2017 tot 1 november 2020: 8 personen uitgestroomd naar werk.

Jaarlijkse uitgaven:

- Beurtschip: € 144.000
- Spitkeet: € 114.000

Op basis van de resultaten en uitgaven stellen wij het volgende voor:

- Het project Beurtschip opnemen in de begroting 2022 en 2023.
- De jaren 2022 en 2023 benutten om te onderzoeken of we het project op een andere en goedkopere manier kunnen organiseren en financieren.
- Per 1 januari 2022 stoppen met het project Spitkeet.

Wat als we het niet doen?

Dan stoppen beide projecten per 1 januari 2022.

Wat mag het kosten?

Project Beurtschip:

- 2022: € 144.000
- 2023: € 144.000

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-144 AR	-144 AR	-	-

06.14 Herstelplan Sociaal Cultureel Werk

Wat willen we?

Bij de behandeling van de begroting op 12 november 2020 heeft de gemeenteraad besloten de subsidie voor het sociaal-cultureel werk stop te zetten per 1 januari 2022. Op 22 april 2021 heeft de raad een motie aangenomen die het effect van de bezuiniging op het sociaal-cultureel werk wil dempen. We komen met een herstelplan voor komend jaar. De betrokken organisaties en de gemeente hebben op deze manier meer tijd om samen te kijken naar de exploitatie van de accommodaties in de dorpen. We werken tezamen toe naar gezonde exploitaties die zekerheid bieden voor de lange termijn. Tegelijkertijd maken we afspraken wie waar verantwoordelijk voor is.

Wat stellen we voor?

We willen budget beschikbaar stellen om de afbouw van de subsidie te faseren.

Wat als we het niet doen?

Als we niet met een herstelplan komen dan krijgen de dorpshuizen hun exploitatie niet rond.

Wat mag het kosten?

De kosten worden geschat op maximaal € 142.200 voor 2022.

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-142 AR	-	-	-

Programma 5 - Sport, cultuur en recreatie

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

05.07 Bijdrage recreatief park Surhuisterveen / bijenlint

Wat willen we?

In 2017 heeft de gemeenteraad een motie aangenomen om onderzoek te doen naar de mogelijkheid van een recreatief wandelpark in Surhuisterveen. De uitwerking van deze motie heeft door omstandigheden lang geduurd. De motie is afgevoerd van de motielijst en er is voor een alternatieve insteek gekozen om in Surhuisterveen een wandelroute te creëren. Er wordt gewerkt aan een "praatplaat" waarbij bestaande voorzieningen in het dorp worden versterkt en aan elkaar worden verbonden. Basis is om zodoende een herkenbare, bloemrijke en recreatieve wandelroute in Surhuisterveen te creëren. Het plan moet nog met de raad worden besproken en samen ingevuld worden zodat het aansluit bij de wensen vanuit de motie van destijds.

Wat stellen we voor?

Het eenmalig beschikbaar stellen van budget om bestaande voorzieningen te versterken en aan elkaar te verbinden. Op basis van de huidige gegevens wordt ingeschat een projectbudget van € 15.000 benodigd te hebben.

Wat als we het niet doen?

Dan kan er geen uitvoering worden gegeven aan de wens van een wandelroute in Surhuisterveen zoals verwoord in de motie die door de gemeenteraad in 2017 is aangenomen.

Wat mag het kosten?

De ingeschatte kosten bedragen eenmalig € 15.000 (2022).

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-15 AR	-	-	-

05.12 Aanleg fietspad Skeanpaed - Wyldpaed-west

Wat willen we?

Een veilige fietsverbinding van Twijzelerheide naar de provinciale weg (N355). De Provincie heeft in de planning om de aansluiting van het Wyldpaed-west met de provinciale weg te reconstrueren en hier een ovonde van te maken. Het fietspad Skeanpaed - Wyldpaed-west sluit hier dan op aan.

Wat stellen we voor?

Geld beschikbaar te stellen voor de aanleg van het fietspad inclusief de aankoop van grond (deels buiten de gemeentegrenzen).

Wat als we het niet doen?

Dan moeten de fietsers over het Wyldpaed blijven fietsen.

Wat mag het kosten?

De investering bedraagt € 180.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-	- 5	- 5	- 5

05.13 Impuls Spitkeet

Wat willen we?

Openluchtmuseum en Themapark de Spitkeet heeft de afgelopen jaren een aanzienlijke groei doorgemaakt. In 2019 was de Spitkeet met 19.000 bezoekers een van de grootste musea uit onze regio. Ook zijn er de afgelopen jaren veel vrijwilligers bijgekomen. Dit succes heeft de druk op het bestuur en de vrijwilligers van de Spitkeet groot gemaakt. Er was vorig jaar behoefte iemand in dienst te nemen om de coördinatie van vrijwilligers op zich te nemen. Tijdens de behandeling van de Kadernota op 2 juli 2020 heeft de raad van Achtkarspelen besloten om eenmalig € 50.000 beschikbaar te stellen ten behoeve van een manager voor ca. 20 uur per week. Sinds 1 januari 2021 is deze coördinator werkzaam voor de Spitkeet. Het bestuur is erg tevreden en wil deze functie graag voorzetten voor de komende twee jaar.

Wat stellen we voor?

We stellen voor om in 2022 en 2023 € 50.000 beschikbaar te stellen voor de Spitkeet. Met dit bedrag kan de functie met twee jaar worden verlengd, worden vrijwilligers aangestuurd en wordt het bestuur ontlast. We geven de Spitkeet met deze twee jaar incidentele financiering de ruimte om te blijven groeien en tegelijkertijd de bedrijfsvoering onder controle te houden.

Wat als we het niet doen?

Als we het niet doen wordt de druk op het bestuur en de vrijwilligers opnieuw te hoog. Dat kan tot gevolg hebben dat de Spitkeet aan haar eigen succes ten onder gaat, dat vrijwilligers weglopen, en dat er minder evenementen worden georganiseerd, met als gevolg dat de bezoekersaantallen terug zullen lopen.

Wat mag het kosten?

€ 50.000 voor resp. 2022 en 2023

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-50 AR	-50 AR	-	-

STRUCTUREEL

05.01 Lokale omroep RTV NOF

Wat willen we?

We willen het advies over de basisbekostiging voor de lokale omroep van de VNG overnemen. We doen dat in gezamenlijkheid met de gemeenten Tytsjerksteradiel, Dantumadiel en Noardeast-Fryslân. Zo ondersteunen we de werkzaamheden van de lokale omroep RTV NOF in onze regio.

Wat stellen we voor?

We stellen voor het VNG-advies over de bekostiging van de lokale omroep (2021) over te nemen van €1,39 per huishouden. Het bedrag dat de VNG adviseert wisselt jaarlijks. We stellen voor dit richtbedrag jaarlijks over te nemen.

Wat als we het niet doen?

Als we het niet doen ontstaat er discrepantie in de financiering van de streekomroep RTV NOF door de vier gemeenten. We blijven dan achter in de ondersteuning van de lokale omroep. Mogelijk heeft dat tot gevolg dat de omroep minder werk uitvoert in onze gemeente.

Wat mag het kosten?

€ 4.000

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 4	- 4	- 4	- 4

05.02 Cultuurcentrum de Wâldsang**Wat willen we?**

Cultuurcentrum de Wâldsang verzorgt het muziekonderwijs in Achtkarspelen en ontvangt hiervoor jaarlijks € 288.000.

Bij de behandeling van de begrotingsraad van 12 november 2020 is dit subsidiebudget geschrapt. Tegelijkertijd heeft de raad een motie aangenomen om het muziekonderwijs veilig te stellen en de financiering hiervan op te nemen in de Kadernota 2022. De raad is via een informatief raadsvoorstel op de hoogte gebracht van uitvoering van de motie.

Wat stellen we voor?

Ter uitvoering van de motie geven wij de raad de mogelijkheid haar eerdere besluit te heroverwegen en de financiering van het muziekonderwijs op te nemen in de Kadernota 2022.

Wat als we het niet doen?

Zonder subsidie kan Cultuurcentrum de Wâldsang geen muziekonderwijs verzorgen. Dit betekent dat het muziekonderwijs in de basisschool (AMV en IMV-projecten) vervalt en dat het muziekonderwijs buitenschools (instrumentaal en vocaal onderwijs) duurder wordt, met als gevolg dat het niet meer betaalbaar en toegankelijk is voor de inwoners. Muziekonderwijs levert een bijdrage aan de persoonlijke ontwikkeling, (cultuur)participatie en sociale cohesie van inwoners. Deze effecten zullen verdwijnen. Hiernaast zal een belangrijke cultuurdrager voor de regio verdwijnen en de leefbaarheid van de gemeente worden aangetast.

Wat mag het kosten?

€ 288.000 structureel

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 288	- 288	- 288	- 288

05.08 Bestrijding plaagsoorten (exoten, epr)

Wat willen we?

Het aantal plaagsoorten neemt de afgelopen jaren in de gemeente toe. Sommige soorten, zoals de eikenprocessierups, kunnen gezondheidsproblemen bij mensen veroorzaken. We streven naar een gezond ecosysteem waarin plaagsoorten zoveel mogelijk op natuurlijke wijze worden bestreden. Het versterken van de biodiversiteit helpt hierin. Daarnaast zijn, voor de natuurlijke bestrijding van bijvoorbeeld de eikenprocessierups, inmiddels duizend nestkasten voor kool- en pimpelmezen opgehangen. Er doen zich echter situaties voor waar de gemeente, om wille van de volksgezondheid, direct moet ingrijpen (bijvoorbeeld verwijderen van eikenprocessierupsen bij speeltuinen). We willen plaagsoorten in deze situaties mechanisch verwijderen. Dit brengt extra kosten met zich mee die onvoldoende in de huidige onderhoudsbudgetten zijn voorzien. In de kadernota en begroting 2019 is een structureel bedrag van € 15.000 opgenomen voor bestrijding van invasieve exoten. Dit blijkt onvoldoende te zijn.

Wat stellen we voor?

Voldoende budget beschikbaar stellen voor de bestrijding van plaagsoorten op kritieke locaties door het budget hiervoor met € 10.000 te verhogen.

Wat als we het niet doen?

Dat vergroot het risico op overlast en gezondheidsproblemen bij mensen.

Wat mag het kosten?

De verhoging van de jaarlijkse kosten bedraagt € 10.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 10	- 10	- 10	- 10

05.09 Klimaatverandering, extra kosten water geven

Wat willen we?

Met de toenemende klimaatverandering, waarbij er langere periodes van extreme hitte/droogte zijn, is het belangrijk dat jonge beplanting (waaronder bomen) in periodes van droogte extra water krijgt. Het watergeven van beplanting brengt extra kosten met zich mee die niet in de huidige onderhoudsbudgetten zijn voorzien.

Wat stellen we voor?

Een verhoging van het onderhoudsbudget om jonge beplanting in periodes van droogte te kunnen ondersteunen.

Wat als we het niet doen?

Wanneer jong aangebrachte beplanting in periodes van droogte geen extra water krijgt, zal veel beplanting niet aanslaan en sterven. Dit leidt tot kapitaalvernietiging. Daarnaast is het belangrijk het bomenbestand vitaal te houden om hittestress te voorkomen.

Wat mag het kosten?

De jaarlijkse kosten bedragen € 6.000.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 6	- 6	- 6	- 6

05.10 Zorg monumentale bomen

Wat willen we?

De Bomenverordening biedt de mogelijkheid om particuliere bomen met een bijzondere waarde als monumentaal aan te wijzen. De gemeente ondersteunt bij de instandhouding van deze bomen om zo te streven naar een optimale levensduur van deze bomen. Monumentale bomen worden jaarlijks door de gemeente geïnspecteerd (VTA-inspectie) en waar nodig onderworpen aan groot onderhoud (onderhoud waar bijvoorbeeld een hoogwerker bij nodig is). Daarnaast kunnen eigenaren bij de gemeente terecht voor deskundige onderhoudsadviezen. Het is gebleken dat de beschikbare middelen voor het groot onderhoud aan monumentale bomen ontoereikend is. Voor een goede zorg aan ons monumentale bomenbestand is een verhoging van het onderhoudsbudget nodig.

Wat stellen we voor?

Een verhoging van het onderhoudsbudget voor de monumentale bomen.

Wat als we het niet doen?

Dan kunnen we niet meer voldoen aan de gemaakte afspraken met eigenaren van monumentale bomen. Daarnaast zal dit op termijn een negatief effect hebben op de vitaliteit van ons monumentale bomenbestand en daarmee op de leefomgeving van onze inwoners.

Wat mag het kosten?

Een verhoging van onderhoudsbudget voor monumentale bomen van € 7.000

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 7	- 7	- 7	- 7

05.11 Kosten bemonstering zwemwater Skûlenboarch vanwege aanwijzing officieel zwemwater

Wat willen we?

Sinds enkele jaren wordt de kwaliteit van het water bij recreatiestrand Skûlenboarch door middel van bemonstering getoetst. Voor deze bemonstering is een structureel bedrag in de begroting opgenomen. Het college van Gedeputeerde Staten van de Provinsje Fryslân heeft recreatiestrand Skûlenboarch vanaf 2021 als officiële zwemwaterlocatie aangewezen. Met deze aanwijzing wordt de waterkwaliteit niet meer door de gemeente, maar door Wetterskip Fryslân getoetst.

Wat stellen we voor?

Het structurele budget van € 3.000 voor bemonstering zwemwater Skûlenboarch laten vervallen.

Wat als we het niet doen?

Dan blijven de beschikbaar gestelde middelen voor bemonstering onbenut.

Wat mag het kosten?

Het structurele budget van € 3.000 voor bemonstering zwemwater Skûlenboarch laten vervallen.

Fin. effect		Status		Aard		Raakvlak	
Financieel (x € 1.000)							
2022		2023		2024		2025	
3		3		3		3	

Programma 7 - Volksgezondheid en milieu

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

07.08 Uitbreiding ondersteuning gaswinning

Wat willen we?

Ondersteuning voor werkzaamheden gaswinningdossier

De problematiek van de gaswinning vraagt extra inspanningen nu beide gemeenteraden via moties hebben aangedrongen om zoveel mogelijk te ondernemen tegen voortzetting en uitbreiding van de gaswinning in het gebied van de respectievelijke gemeenten. Belangrijk onderdeel van de aanpak is tijdelijk extra inzet van personeel. Wij verwachten dat het dossier gaswinning niet snel kan worden gesloten. Daarom rekenen wij de komende twee jaren op werkzaamheden voor het dossier gaswinning. Mocht het dossier toch eerder worden afgesloten, dan kunnen wij op korte termijn de inzet wijzigen. In het verlengde van de moties in beide raden, waarin ook wordt opgeroepen tot diverse activiteiten, juridische procedures etc. is een bescheiden werkbudget noodzakelijk.

Wat stellen we voor?

Zolang de problematiek van de gaswinning extra inspanningen vraagt dit om inzet van extra capaciteit voor maximaal 2 jaar. De medewerker belast met het gasdossier krijgt hiermee benodigde extra capaciteit voor het organiseren en uitvoeren van diverse werkzaamheden. Verder stellen we voor om een werkbudget voor noodzakelijke kosten beschikbaar te stellen.

Wat als we het niet doen?

Zowel de milieu-, veiligheidsaspecten worden dan verwaarloosd. De onrust onder inwoners zal door gebrek aan informatie en duidelijk keuzes toenemen. Dit kan gevolgen hebben voor het gezag en de lokale democratie.

We kunnen niet de door gemeenteraden gevraagde actie leveren om de gaswinning tegen te gaan.

Wat mag het kosten?

Formatieve uitbreiding t.b.v. het dossier gaswinning vooralsnog voor 2 jaren + een werkbudget € 25.000, totaal € 65.000 per jaar voor beide gemeenten. Per gemeente € 32.500

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-33 AR	-33 AR	-	-

07.10 Formatie gemeentelijk beleid op het vlak van Milieu

Wat willen we?

We willen invulling geven aan nieuwe wettelijke verplichtingen voor de gemeenten op het gebied van externe veiligheid, luchtkwaliteit, licht, geur en geluid.

Wat stellen we voor?

Voorgesteld wordt om voor deze nieuwe taken 0,4 fte (0,2 fte per gemeente) in te zetten en dit te doen voor een periode van 2 jaren. Aan het einde van deze periode kan geëvalueerd worden of continuering in deze vorm het beste effect heeft.

Wat als we het niet doen?

Zetten we niet extra in op deze nieuwe taken? Dan voldoen we niet aan wettelijke verplichtingen en dit kan leiden tot complicaties bij bijvoorbeeld infrastructuur en woningbouw.

Wat mag het kosten?

Totaal bedragen de kosten € 35.000. Voor Achtkarspelen is dit € 17.500. Vooralsnog gaan we uit van twee jaren. Vanuit deze ervaring kan beoordeeld worden of de gekozen inzet anders kan worden vorm gegeven of gecontinueerd moet worden. Op deze wijze wordt een evaluatiemoment ingebouwd.

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect		Status	Aard		Raakvlak	
Financieel (x € 1.000)						
2022		2023		2024		2025
-18 AR		-18 AR		-		-

3.3 BESTUUR EN DIENSTVERLENING

Programma 0 - Bestuur en ondersteuning

BESTAAND BELEID

STRUCTUREEL

21.04 Ontwikkelingen Algemene Uitkering (Sociaal Domein)

Wat willen we?

Bij de ontwikkeling Algemene Uitkering is er bij de kadernota 2020 en bij de begroting 2021-2024 vanuit gegaan dat er compensatie komt uit het bindend advies eind 2021 naar aanleiding van de diverse onderzoeken naar de effecten voor gemeenten van de decentralisaties. Vooralsnog werd (indicatief) rekening gehouden met een compensatie van circa € 1 miljoen. Dankzij de arbitrage is er voor 2022 incidenteel geld beschikbaar gekomen. Hierdoor kunnen we dit risico met € 250.000 afbouwen.

Wat stellen we voor?

Bijstelling van de raming van € 250.000 (nadelig). Het resterende bedrag ad € 750.000 op te nemen in de risicoparagraaf.

Wat als we het niet doen?

Het financieel perspectief is dan € 250.000 te positief.

Wat mag het kosten?

€ 250.000

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 250	- 250	- 250	- 250

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

EENMALIG

00.02 Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbreiding inzet personeel

Wat willen we?

We willen het niveau en de omvang van dienstverlening van Team Communicatie aan laten sluiten bij de vraag vanuit bestuur en organisatie voor het jaar 2022. De sterk veranderende organisatie vraagt namelijk steeds meer van team Communicatie en ook de opdrachten worden complexer met meer tijdsdruk. Een inventarisatie heeft geleid tot de conclusie dat de vraag vanuit bestuur en organisatie (huidig takenpakket) veel hoger ligt dan met de huidige formatie bediend kan worden. Het team komt structureel 1,5 FTE tekort over drie organisaties om alle opdrachten voor 2022 te vervullen.

Wat stellen we voor?

Toe te werken naar een definitieve opzet in 2023 middels een intern aanpassingstraject. Hierbij dient (her)prioritering binnen de organisatie ertoe te leiden dat er in 2023 op basis van duidelijke afspraken gewerkt gaat worden. Daarbij wordt gestreefd naar het inzetten van de huidige basisformatie en zal de extra formatie van 2022 niet meer nodig zijn.

Wat als we het niet doen?

Zonder de tijdelijke uitbreiding van de formatie komt er geen adequate ondersteuning voor de vele opdrachten vanuit de organisatie en zal ook de ondersteuning voor het bestuur mogelijk tot een minimale variant teruggebracht worden. Dit zal zeker in de informatievoorziening naar de inwoners toe merkbaar zijn.

Wat mag het kosten?

De totale incidentele kosten voor de tijdelijke formatie-uitbreiding met 1,5 Fte bedragen € 114.000 (€ 57.000 per gemeente).

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-57 AR	-	-	-

00.04 Continuering FTE HRM voor 2022

Wat willen we?

Naast de reguliere dienstverlening levert team HRM de noodzakelijke ondersteuning aan en advisering op diverse doorontwikkelingen binnen de organisatie. Daarnaast is het team verantwoordelijk voor het opstellen en actualiseren van het HRM-beleid. Voor het totale takenpakket had het team tijdelijk 1,12 fte extra beschikbaar. Het beoogde opstellen en actualiseren van dit beleid is in de afgelopen jaren (2020/2021) slechts gedeeltelijk gelukt doordat inzet voor de Coronacrisis prioriteit heeft gekregen. In 2022 willen we de huidige dienstverlening continueren en de achterstand in het opstellen en actualiseren van beleid wegwerken. Hiervoor is de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte, bestaande uit 0,45 fte HRM-ondersteuning en 0,67 fte HRM-advies) nog een jaar langer nodig.

Wat stellen we voor?

We stellen voor om de incidentele middelen voor de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte) ook voor het jaar 2022 beschikbaar te stellen.

Wat als we het niet doen?

De benodigde extra advisering voor diverse organisatieonderdelen, waar doorontwikkeling noodzakelijk geacht wordt, stopt of wordt afgebouwd. Een deel van de afdelingsondersteuning valt weg. Diverse beleidsonderdelen worden niet verder ontwikkeld en vastgesteld voor de organisatie.

Wat mag het kosten?

De totale incidentele kosten voor de tijdelijk extra capaciteit (1,12 fte) bedragen € 90.000 (€ 45.000 per gemeente, 2022).

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-45 AR	-	-	-

00.05 MTO 2022

Wat willen we?

We achten het belangrijk om periodiek (om de twee jaar) een MTO (medewerkerstevredenheidsonderzoek) te houden. We peilen dan de algemene tevredenheid van de medewerkers. Medewerkers rekenen ook op deze frequentie. Dit levert waardevolle informatie op voor het MT waarmee de bedrijfsvoering eventueel bijgesteld kan worden. Het is tevens een vast onderdeel van het 'Goed Werkgeverschap.'

Wat stellen we voor?

In 2019 hebben we voor het laatst een dergelijk onderzoek uitgevoerd. We stellen voor om in 2022 opnieuw een MTO te houden.

Wat als we het niet doen?

Wanneer niet frequent een MTO uitvoeren missen we belangrijke informatie over de medewerkerstevredenheid en daarmee ook de mogelijkheid om tijdig eventueel noodzakelijke maatregelen te nemen.

Wat mag het kosten?

De kosten van een MTO zijn in totaal ongeveer € 25.000,- (€ 12.500,- per gemeente, 2022).

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-13 AR	-	-	-

00.11 P&C-coördinator/gemeenteadviseur

Wat willen we?

Om meer grip te krijgen op begroting en jaarrekening is in 2019 het Verbeterplan Bedrijfsvoering vastgesteld. Door verbetering van de structurele beheersing van de processen (o.a. op het gebied van processen, procedures, budgethouderschap, budgetbeheer, rollen, taken en verantwoordelijkheden, Planning & Control, integrale advisering en (verbijzonderde) interne controle), moet de bedrijfsvoering weer op orde komen. Om deze uitdagingen het hoofd te kunnen bieden, hebben de colleges van B&W op 26 maart 2019 besloten tot een kwantitatieve en kwalitatieve impuls van het team Financiën. Als vervolg hierop is een reorganisatieplan geschreven waarin deze impuls is aangebracht.

De belangrijke vereisten die in dit kader aan het team Financiën kunnen worden gesteld, zijn dat zij de toegevoegde waarde (voorzien in maatschappelijke behoeften en het oplossen van maatschappelijke vraagstukken) van de organisaties kritisch kan beoordelen, zichtbaar kan maken en ook zicht heeft op de besteding van de financiële middelen; kortom een relatie kan leggen tussen maatschappelijke en financiële resultaten. Daarbij wordt de context waarbinnen de teamleden van Financiën werken vanzelfsprekend complexer, eisen en verantwoordelijkheden groter, kennis en organisatie van beheersing van IT-systemen steeds groter. Bovendien heeft de komst van de GR Werkmaatschappij 8KTD geleid tot het ontstaan van drie organisaties, wat bij het team financiën ook zorgt voor een grotere complexiteit.

Het verbeterplan Financiën is in gang gezet en loopt volgens plan. In de toegekende uitbreiding van de formatie is voorzien. Diverse acties zijn in gang gezet om de beheersing van de processen op het gewenste niveau te krijgen.

Het verbeterplan voorziet erin dat een deel van de kwaliteitsimpuls tijdelijk is, alleen voor de jaren 2020 en 2021. Gezien de veelheid en complexiteit van het werk dat verzet moet worden om de beheersing van de processen op orde te brengen is de duur van de tijdelijke inzet van 1 fte in de vorm van P&C-coördinator/gemeenteadviseur te kort. Om de P&C-cyclus en het faciliteren van de sturing van de drie entiteiten goed vorm te kunnen geven is het voor het team Financiën noodzakelijk deze functie structureel in te vullen.

Tegelijkertijd is het team bezig om het werk efficiënter en effectiever in te richten. Daar worden de komende jaren nog flinke stappen in gezet, en naar verwachting leveren deze inspanningen een besparing op in de formatie. Dit zal effectief zijn met ingang van het jaar 2024. Dit betekent dat vanaf dat moment het team Financiën deze formatieplaats zelf financiert; tot dat moment is incidentele financiering voor de jaren 2022 en 2023 noodzakelijk.

Wat stellen we voor?

Incidentele financiering van de formatieplaats P&C-coördinator/gemeenteadviseur voor de jaren 2022 en 2023.

Wat als we het niet doen?

Het team Financiën zal de komende jaren niet in staat zijn op adequate wijze invulling te geven aan een goede P&C-cyclus voor de drie entiteiten. De kwaliteit van de financieel-strategische advisering aan colleges en raden komt onder druk te staan.

Wat mag het kosten?

De incidentele kosten voor de jaren 2022 en 2023 bedragen € 94.000 per jaar (€ 47.000 per gemeente, 2022 en 2023).

Incidentele posten (AR)

Dit onderwerp classificeren wij als incidenteel. Voor incidentele lasten hanteren wij de lijn, dat deze ten laste van de algemene reserve worden gebracht. In de algemene reserve is rekening gehouden met deze uitname.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
-47 AR	-47 AR	-	-

STRUCTUREEL

00.09 Formatie-uitbreiding i.v.m. subsidie in relatie tot staatssteuntoets

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Door toenemende druk vanuit wet- en regelgeving op de rechtmatigheid van diverse processen, wordt systematisch geanalyseerd waar we als organisatie risico's lopen. Daaruit is gebleken dat wij niet voldoen aan Europese Wetgeving op het gebied van subsidies. Om dat nu wel te bereiken moeten wij voldoen aan de toets op staatssteun bij subsidies. Alle subsidies (bestaande en nieuwe) moeten getoetst worden.

Wat stellen we voor?

Het specialisme om de toets uit te kunnen voeren en nieuwe trajecten van actueel advies te kunnen voorzien in huis halen en structureel budget beschikbaar te stellen voor het aannemen van een specialist.

Wat als we het niet doen?

De gemeente loopt aanzienlijke financiële risico's, niet alleen zelf maar ook samen met partners of subsidieontvangers.

Toegekende subsidies moeten mogelijk teruggevorderd worden wanneer deze niet voldoen aan de staatssteuntoets.

Naast de financiële risico's is er ook kans op imagoschade voor de gemeente in haar rol als betrouwbare partner voor inwoners, ondernemers en partners.

Wat mag het kosten?

Het aannemen van 0,5 fte specialist kost in totaal € 40.000,- (€ 20.000,- per gemeente)

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 20	- 20	- 20	- 20

00.12 Energiecoördinator gemeentelijke gebouwen (0,5 fte)

[Programma-overstijgend]

Wat willen we?

Formatie voor een energiecoördinator gemeentelijke gebouwen. Het betreft 0,5 fte.

taken zijn o.a.:

- Volgens de wet milieubeheer zijn we verplicht, boven een bepaald energieverbruik, het energie verbruik te monitoren.
- Daarnaast dienen periodiek EPA's te worden opgesteld en de maatregelen die binnen 5 jaar terugverdiend kunnen worden dienen te worden gerealiseerd.
- De aankoop van GVO's en VER's ieder jaar kan dan via de energiecoördinator lopen. Dit wordt er nu bijgedaan door inkoop en beheer.
- bijhouden subsidies en mogelijke fiscale maatregelen voor energiebesparingen.
- vertalen van beleid en wetgeving naar meerjaren energie advies.
- het regelen en coördineren van de vastgestelde energie doelen ten aanzien van de gemeentelijke gebouwen.
- regelen van mutaties van de aansluitingen voor water, gas en elektra.
- contactpersoon Certiq. (i.v.m. SDE subsidie zonnepanelen).

Wat stellen we voor?

Formatie beschikbaar te stellen voor energiecoördinator gemeentelijke gebouwen van 0,5 fte.

Wat als we het niet doen?

Deze taken zijn nu bij niemand belegd en worden in het gunstigste geval er wat bijgedaan. Dit is een ongewenste situatie.

Wat mag het kosten?

De uitbreiding van de formatie kost structureel € 35.000.

De uitvoering van energiebesparende maatregelen moet uiteindelijk leiden tot een besparing op het energieverbruik en bijbehorende kosten. Vanaf 2024 houden we rekening met een besparing op de energiekosten van de gemeentelijke gebouwen van € 5.000 in de meerjarenbegroting.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 35	- 35	- 30	- 30

00.16 Bestuurssecretaris 8K (0,5 fte, 18 uur p/wk)**Wat willen we?**

De kwaliteit van bestuurlijke besluitvorming borgen en laten voldoen aan de actuele wet- en regelgeving. Hiervoor is integrale beoordeling van collegestukken van belang. Daarnaast verzorgt de bestuurssecretaris de terugkoppeling van de collegebesluiten alsmede juiste vastlegging. De bestuurssecretaris is een vast punt bij wie de opstellers van stukken terecht kunnen met vragen rondom het complexer wordende besluitvormingsproces.

De interne communicatie naar opstellers van adviezen wordt verbeterd en versneld en er kan beter op planning en tijdige aanlevering van stukken worden gestuurd.

Wat stellen we voor?

Het formaliseren van de functie van bestuurssecretaris voor 18 uur per week (0,5 fte).

Wat als we het niet doen?

De huidige versnipperde wijze van werken, zonder het duidelijk en op één plaats beleggen van deze taken, levert niet de benodigde kwaliteit op. Ook kan er niet voldoende worden aangehaakt op aanvullende wetten en regels met betrekking tot bijvoorbeeld de publicatie van besluiten. Dit leidt tevens tot hoge werkdruk bij andere collega's en risico's in het proces van besluitvorming.

Wat mag het kosten?

De kosten bedragen € 45.000 per jaar.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 45	- 45	- 45	- 45

NIEUW OF GEWIJZIGD BELEID

STRUCTUREEL

00.04.01 ICT: Informatieveiligheid

Wat willen we?

Met de toenemende digitalisering neemt het belang van informatieveiligheid toe. We merken dat de digitale kwetsbaarheden en dreigingen fors toenemen. De complexiteit en de impact van security-incidenten nemen toe op zowel bestuurlijk als uitvoerend niveau. Betrouwbare (en veilige) informatievoorziening is een absolute randvoorwaarde voor een gemeente.

Informatiebeveiliging is niet alleen een ICT-probleem, maar ook een probleem van proceseigenaren en lijnmanagers, waarbij de eindverantwoordelijkheid ligt bij de bestuurders. Gezien de toenemende complexiteit van dreigingen en aanvallen, zijn conventionele beveiligingsmaatregelen steeds vaker niet meer toereikend.

Er worden daartoe diverse maatregelen ondernomen, zoals het implementeren van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO), die geldt als basisnormenkader binnen alle overheidslagen (Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen) voor informatiebeveiliging.

Als 8KTD willen we een veilige informatievoorziening leveren, de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) is daarbij leidend voor onze organisatie. De implementatie van de BIO vergt een aantal jaren.

Wat stellen we voor?

Als gemeente nemen wij deel aan GGI-Veilig (GGI staat voor Gemeentelijke Gemeenschappelijke Infrastructuur) en kunnen daarmee onze digitale weerbaarheid verhogen en onze ICT-infrastructuur nog veiliger maken. Bovendien kunnen wij een volgende belangrijke stap zetten in het pakken van regie op onze ICT-infrastructuur.

GGI-Veilig bestaat uit een portfolio van producten en diensten voor operationele informatiebeveiliging. Via GGI-Veilig nemen gemeenten onder meer een actieve monitoring en response dienst af voor het bewaken van gedrag en acties op het eigen bedrijfsnetwerk. Ook worden beveiligingsproducten voor de gemeentelijke ICT-infrastructuur afgenomen (zoals firewalls, anti-DDoS, end-point protection).

Om de volgende stappen te kunnen zetten stellen we voor onder meer Security Information & Event Management (SIEM) en Security Operations Center (SOC) in te zetten. Deze helpen ons deze dreigingen zichtbaar te maken. Monitoring is verplicht gesteld vanuit de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO).

De komende jaren zullen we de BIO verder implementeren. Op dit moment is nog niet te overzien welke kosten in totaal zullen moeten worden gemaakt om te kunnen voldoen aan de BIO. We zullen jaarlijks beoordelen welke stappen nodig zijn en dan kritisch beoordelen welke extra middelen eventueel gevraagd moeten worden. Uitgangspunt daarbij is telkens dat we de producten binnen GGI-veilig in gaan zetten.

Wat als we het niet doen?

Dan kunnen we niet voldoen aan de gestelde eisen in de BIO, maar belangrijker nog dat we de betrouwbaarheid van onze informatievoorziening dan onvoldoende kunnen waarborgen.

Wat mag het kosten?

Binnen de huidige ICT-begroting zijn onvoldoende middelen beschikbaar om de noodzakelijke volgende stappen structureel op te vangen. We vragen voor nu een structurele verhoging van het budget van in totaal € 50.000 per jaar (€ 25.000 per gemeente).

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 25	- 25	- 25	- 25

00.04.05 ICT: Ontwikkelingen BAG-WOZ: koppeling berichtenverkeer en licenties

Wat willen we?

In het verleden werden gegevens in het belastingenpakket bijgewerkt door een export uit het taxatiepakket te importeren en andersom. Vanuit het ministerie is bepaald dat dit moet worden vervangen door berichtenverkeer. Hierdoor worden mutaties direct verwerkt, wat de kwaliteit ten goede komt. Ook zijn er meer licenties nodig om de WOZ werkzaamheden goed uit te kunnen voeren.

Wat stellen we voor?

Structureel budget beschikbaar stellen voor de koppeling met berichtenverkeer en de benodigde licenties.

Wat als we het niet doen?

Dan zullen noodzakelijke gegevens niet worden bijgewerkt in beide systemen, waardoor we niet kunnen voldoen aan wettelijke verplichtingen (zoals het leveren van correcte gegevens aan het WOZ waarde loket), niet de juiste waarden kunnen worden berekend en beschikt en niet de juiste aanslagen OZB kunnen worden opgelegd. De extra licenties zijn nodig om de taxatie werkzaamheden op een goede manier te kunnen uitvoeren.

Wat mag het kosten?

De totale kosten zijn € 14.000 per jaar, dus € 7.000 per gemeente.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 7	- 7	- 7	- 7

00.04.07 Spraakverkeer i.c.m. KCC-functionaliteit voor telefonie

Wat willen we?

Op basis van rechtmatigheid en om door te kunnen ontwikkelen, moeten we investeren in vernieuwende spraak, UC en KCC-functionaliteit, waarbij we de al bij de organisatie in gebruik zijnde applicaties maximaal willen kunnen aansluiten.

De dienstverlening van de gemeente moet aansluiten op de hedendaagse uitdagingen: moderne bereikbaarheid met verschillende contactvormen die burgers en bedrijven nu al gebruiken en nieuwe manieren van samenwerking, onafhankelijk van locatie en tijd. We gebruiken op dit moment onder meer een communicatieplatform voor spraak en Klantcontactcenter-functionaliteit uit 2005. Het is in de loop der jaren enigszins gemoderniseerd, maar een echte vernieuwing is uitgesteld in de wetenschap dat er via de VNG een collectieve inkoop van telefonie en Unified Communications (UC) plaats zou vinden, nl. via GT Connect. De gunning voor GT Connect heeft plaatsgevonden in 2019, maar inmiddels is duidelijk dat GT Connect definitief is gestaakt en dat het contract tussen VNG en leverancier is ontbonden.

Wat stellen we voor?

We onderzoeken welke andere opties voor nieuwe spraak, UC en KCC-functionaliteit voor ons realistisch en haalbaar zijn. Duidelijk is dat de landelijke GT connect is gestaakt. Eén van de opties die we onderzoeken is een gezamenlijke aanpak met andere (Friese) gemeenten. Het extra budget is nodig om daadwerkelijk tot aanschaf over te kunnen gaan.

Wat als we het niet doen?

Omdat de jaarlijkse kosten de aanbestedingsgrens (4* jaarbedrag) overschrijden, handelen we in strijd met ons inkoopreglement. Hiernaast zullen we ook te maken blijven houden met ontbrekende en verouderde functionaliteit op het gebied van spraak, UC en KCC-functionaliteit.

Wat mag het kosten?

Dit jaar is duidelijk geworden dat we onvoldoende middelen beschikbaar hebben om een nieuwe oplossing binnen de bestaande ICT-begroting op te vangen. Voor onderhoud en instandhouding van onze huidige, verouderde oplossing, betalen we nu € 35.000 per jaar (voor beide gemeenten). We verwachten dat een noodzakelijke upgrade ongeveer € 20.000 structureel per gemeente per jaar meer gaat kosten.

Naast de aanschaf (structurele kosten), verwachten we eenmalige implementatiekosten. De hoogte hiervan is onbekend, omdat dit afhankelijk is van te maken keuzes. Dit betreft een PM-post.

Fin. effect	Status	Aard	Raakvlak
Financieel (x € 1.000)			
2022	2023	2024	2025
- 20	- 20	- 20	- 20

4 Voorstel aan de raad

Gelet op de in deze Kadernota geschetste ontwikkelingen stellen wij u voor om:

1. Kennis te nemen van de ontwikkelingen in beleid zoals opgenomen in deze Kadernota 2022-2025, de te verwachten financiële gevolgen uit de aangegeven ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting en het voorlopig verwachte meerjarig financieel perspectief.

Buitenpost, 15 juni 2021

Burgemeester en wethouders van Achtkarspelen

BIJLAGE I Financiële ontwikkeling

Hieronder laten we de ontwikkelingen zien die het gevolg zijn van nieuw beleid of van ontwikkelingen in bestaand beleid. Programma-overstijgende onderwerpen worden als eerste getoond.

Onderwerp	Effect	Aard	Status	Raakvl.	2022	2023	2024	2025
Startsaldo van de Kadernota					391	388	1.939	1.646
Ontwikkeling Gemeentefonds					-135	-491	-699	-248
Bestaand beleid								
21.00 Ontwikkelingen onderwijshuisvesting					-	-	-	-
21.02 Ontwikkelingen Jobinder o.b.v begroting 2022					-	-	-	-
21.04 Ontwikkelingen Algemene Uitkering (Sociaal Domein)					-250	-250	-250	-250
21.11 Aanbesteding Microsoft-licenties					-15	-15	-15	-15
21.12 Heroverwegen realisatie ombuiging Huisvesting					-225	-225	-225	-225
Ontwikkelingen in bestaand beleid					- 490	- 490	- 490	- 490
Nieuw of gewijzigd beleid					- 656	- 673	- 668	- 668
<u>00. Bestuur en ondersteuning</u>								
00.02 Herindeling Team Communicatie / tijdelijke uitbreiding inzet personeel					-	-	-	-
00.04 Continuering FTE HRM voor 2022					-	-	-	-
00.05 MTO 2022					-	-	-	-
00.09 Formatie-uitbreiding i.v.m. subsidie in relatie tot staatssteuntoets					- 20	- 20	- 20	- 20
00.11 P&C-coördinator/gemeenteadviseur					-	-	-	-
00.12 Energiecoördinator gemeentelijke gebouwen (0,5 fte)					- 35	- 35	- 30	- 30
00.16 Bestuurssecretaris 8K (0,5 fte, 18 uur p/wk)					- 45	- 45	- 45	- 45
Totaal van dit programma					- 100	- 100	- 95	- 95

00.04 Overhead									
00.04.01	ICT: Informatieveiligheid					- 25	- 25	- 25	- 25
00.04.05	ICT: Ontwikkelingen BAG-WOZ: koppeling berichtenverkeer en licenties					- 7	- 7	- 7	- 7
00.04.07	Spraakverkeer i.c.m. KCC-functionaliteit voor telefonie					- 20	- 20	- 20	- 20
Totaal van dit programma						- 52	- 52	- 52	- 52

01. Veiligheid									
01.02	Privaatrechtelijk optreden					- 23	- 23	- 23	- 23
Totaal van dit programma						- 23	- 23	- 23	- 23

02. Verkeer, vervoer en waterstaat									
02.01	Basiskaart Geluid Emissies					- 60	- 60	- 60	- 60
02.07	Revitalisering industrieterrein De Bosk Harkema (extra kosten voor verbreding/dimensionering)					-	- 5	- 5	- 5
02.08	Kruispunt Blauwhuisterweg - Boelenswei aanpassen (veilige oversteek fietsers)					-	- 3	- 3	- 3
02.09	2e fase Alde Dyk Kootstertille (Pinksterblomstrjitte - Balkwar)					-	- 3	- 3	- 3
02.10	Groningerstraat (Molenweg - rotonde Skieding) fietspad naar 1 kant brengen					-	- 1	- 1	- 1

Totaal van dit programma					- 60	- 72	- 72	- 72
---------------------------------	--	--	--	--	------	------	------	------

03. Economie								
03.01 Agenda Netwerk Noordoost Fryslân III					- 38	- 38	- 38	- 38
03.02 Bijdrage RMT					- 40	- 40	- 40	- 40
Totaal van dit programma					- 78	- 78	- 78	- 78

04. Onderwijs								
Totaal van dit programma					-	-	-	-

05. Sport, cultuur en recreatie								
05.01 Lokale omroep RTV NOF					- 4	- 4	- 4	- 4
05.02 Cultuurcentrum de Waldsang					- 288	- 288	- 288	- 288
05.07 Bijdrage recreatief park Surhuisterveen / bijenlint					-	-	-	-
05.08 Bestrijding plaagsoorten (exoten, epr)					- 10	- 10	- 10	- 10
05.09 Klimaatverandering, extra kosten water geven					- 6	- 6	- 6	- 6

05.10	Zorg monumentale bomen					- 7	- 7	- 7	- 7
05.11	Kosten bemonstering zwemwater Skûlenboarch vanwege aanwijzing officieel zwemwater					3	3	3	3
05.12	Aanleg fietspad Skeanpaed - Wyldpaed-west					-	- 5	- 5	- 5
05.13	Impuls Spitkeet					-	-	-	-
Totaal van dit programma						- 312	- 317	- 317	- 317

<u>06. Sociaal Domein</u>									
06.10	Uitbreiding formatie zorgadministratie					-	-	-	-
06.11	Uitbreiding formatie Communicatie Sociaal Domein					-	-	-	-
06.12	Uitbreiding formatie Gebiedsteams					-	-	-	-
06.13	Projecten Beurtschip en Spitkeet					-	-	-	-
06.14	Herstelplan Sociaal Cultureel Werk					-	-	-	-
Totaal van dit programma						-	-	-	-

<u>07. Volksgezondheid en milieu</u>									
07.08	Uitbreiding ondersteuning gaswinning					-	-	-	-
07.10	Formatie gemeentelijk beleid op het vlak van Milieu					-	-	-	-
Totaal van dit programma						-	-	-	-

<u>08. Vrosh</u>									
08.05	Uitvoering woningbouwprogrammering					-	-	-	-
08.09c	Participatiewebsite					- 31	- 31	- 31	- 31
Totaal van dit programma						- 31	- 31	- 31	- 31

<u>Programma-overstijgend</u>									
Totaal van dit programma						-	-	-	-
Eindsaldo van de Kadernota						- 890	- 1.266	82	240

Toelichting definities en symbolen

Toelichting op het gebruik van icoontjes in de kadernota

Om de onderwerpen in deze kadernota in een duidelijke context te zetten, wordt gebruik gemaakt van een rubricering, te weten

- effect op het begrotingssaldo
- aard van het onderwerp
- status van het onderwerp
- raakvlak(ken) met Tytsjerksteradiel en/of Werkmaatschappij

Effect	Aard	Status	Raakvlak
 vragend (nadelig) neutraal biedend (voordelig) nog onbekend	 1. onontkoombaar 2. noodzakelijk 3. wenselijk	 A - realisatiefase B - planfase C - verkenfase onbekend	 alléén eigen DO en niet de WM (via de uitvoering) de eigen DO én de WM (via de uitvoering) beide DO's (via afstemming beleid) beide DO's én de WM (via de uitvoering)

Labeling van bedragen/ramingen in bestuurlijke notities.

Wanneer in notities sprake is van bedragen of kostenramingen die te maken hebben met voorgenomen nieuwe projecten of nieuw beleid wordt zo'n bedrag standaard voorzien van een label dat de status en de mate van onderbouwing verduidelijkt.

Voor het gebruik van de termen "PM" en "taakstellend" wordt afgesproken dat hieraan de onderstaande omschrijving wordt gekoppeld.

	status C	status B	status A
fase	verkennende fase	planfase	realisatiefase
trefwoorden	initiatief, verkenning wat, ordergrootte inspanning	uitwerking, plannen, begin progr. van eisen	uitgewerkt plan incl. overleg betrokkenen, definitief progr. van eisen
basis raming	inschatting en kengetallen	elementen en kengetallen	elementen en/of hoeveelheden en kengetallen/prijzen
afwijking in %	mogelijk 50%	mogelijk 15-50%	verwachting < 15%

Het kan ook voorkomen dat er (nog) geen bedragen kunnen worden genoemd of dat er echt nadrukkelijk sprake is van een taakstellend bedrag. Voor deze gevallen gelden onderstaande termen:

PM	• er zijn nog geen concrete plannen (we willen iets gaan doen) • het college is van plan hier tijd en energie in te gaan stoppen • instemming betekent instemmen met het uitvoeren van voorbereidend werk en verkenningen • er wordt wel verwacht dat er (t.z.t.) sprake zal zijn van effecten voor de begroting • er is nog geen sprake van besluitvorming
PM + voetnoot	In een voetnoot kan worden aangegeven of er sprake is van een bijzondere reden voor PM, bijvoorbeeld in geval van een nog onmogelijk te kwalificeren autonome/onontkoombare ontwikkeling
taakstellend	• er wordt vooraf een bedrag vastgesteld voor bepaalde activiteiten of voorzieningen/maatregelen • het bedrag is leidend en maximaal, het ambitieniveau wordt hierop aangepast